

Baltijos kelias — gyvoji siena

Nuo Gedimino kalno pro Laisvės paminklą Rygoj iki Tompea bokšto Taline

Vilnius. 1989 rugpjūčio 17. (LIC) — Lietuvoj plačiai ir įvairiai minimas Molotovo-Ribbentropo pakto 50-metis.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis pakvietė Lietuvos žmones rugpjūčio 23 d. vakarą į Vilniaus-Rygos-Talino plentą, kur praves „Baltijos kelio“ akciją. Ten dalyviai susijungs rankomis, sudarydami gyvą grandinę per Lietuvą, Latviją ir Estiją su broliais latviais ir estais.

Skleidžiamuose Baltijos kelio atsišaukimuose rašoma, kad „ta gyvą siena mes primename visam pasauliui, susitaikysiam su trijų suverenių valstybių žūtimi, kad trys tautos gyvos — ne tik gyvos, bet ir pasiryžusios pačios lemti savo likimą. Atvykime į tą plentą, kuris užsienio žemėlapiuose vadinasi Europos 12-ja magistrale. Įsijungę į šią gyvą siena, suprasime, kaip daug mūsų, ir kokie esame vieningi. Nors kalbame skirtingomis kalbomis, bet gyvename prie vienos jūros ir mus vienija bendra ateitis, kurios turime būti verti“.

Žalieji palaikys tvarką

Baltijos kelia pradės statyti nuo Gedimino kalno, ties pro Laisvės statulą Rygoje ir užbaigs prie Tompea bokšto Taline. Kad nebūtų sutrikdytas eismas ir gyva žmonių grandinė užtvėrtos sankryžos ir pravažiavimai, dalyviai juodais kaspinais ar juostelėmis grandinę sujungs. Sąjūdžio Informacinė agentūra, atskirų Sąjūdžio grupių susivienijimai, rajonų ir miestų tarybos skelbia nurodymus apsaugai ir tvarkai išlaikyti akcijos metu. Pvz., žmonėms nurodoma stovėti dešinės pusės šaligatviuose ar kelkraščiuose; automobiliai statomi dešinėje kelio pusėje važiuojant Rygos kryptimi. Visoje 200 km. kelio atkarpoje iki Latvijos sienos bendradarbiaus, padėdami organizuoti akciją, VAL darbuotojai ir Sąjūdžio žiariariai. Kas 4 km. veiks koordinaciniai postai.

Į akciją kviečia įsijungti visus, ypatingai vaikų ir jaunimo organizacijas, o svarbiausioje Lietuvos aikštėje prie Arkikatedros-bazilikos kviečia į gyvą siena stoti tremtinius ir

Grasina nužudysią amerikiečius

Beirutas. — Prancūzija pasiuntė savo karo laivus prie Libano krantų. Amerikiečių grobikai tuoj užprotestavo, sakdami, kad Amerika turi itaigoti Prancūziją, kad ši atšauktų savo karo laivus iš Libano vandenų. Priešingu atveju, jie nužudysią du pagrobtuosius amerikiečius — rašytoją Edward Tracy ir jau anksčiau žadėtą nužudyti Joseph Cicippio. Jie sako, kad amerikiečiai yra atsakingi už prancūzų karo laivų pasirodymą ir priėjimo blokadimą prie Libano. Prancūzų min. pirm. M. Rocard pasakė, kad karo laivai privalo apsaugoti prancūzų interesus ir išvežti ten esančius prancūzus. Šios blokados tikslas yra, kad nebūtų pristatomi nauji ginklai į Libaną.

ant Žaliojo tilto rankomis susijungti su Vilniaus jaunimo atstovais. Net Lietuvos komjaunimo centro komitetas kviečia savo organizacijos narius įsijungti į šią akciją. „Sukibę rankomis — visų tautų atstovai — pajusime, kad Lietuvai šiandien kaip niekad reikia mūsų vienybės“, skelbia rugpjūčio 11 d. „Komjaunimo Tiesa“.

7:00 val. numatytas pats susijungimas. Dalyviai rinksis bent valandą prieš akciją, kuri tęsis apie 20 minučių. Taip pat numatyta uždegti žvakutes šalikėse ir pagerbti tuos, kuriems buvo lemta nukentėti.

Kalnų parke ir akademijoje

Pasak Demokratų partijos atstovo Povilo Pečeliūno, rugpjūčio 23 d. Nepriklausomybės Sąjunga rengia mitingą 15 val. Vilniaus Kalnų parke. Ji tai daro, derindama planus su Sąjūdžiu, kad vilniečiai turėtų galimybę dalyvauti ir Baltijos kelio akcijoje. Leidimas mitingui jau gautas iš Vykdomojo komiteto. Po mitingo numatyta eiseną iki Lenino aikštės, paskui atgal Gedimino prospektu iki Katedros aikštės, kur bus užbaigtas ten tebetiesiamas bado streikas už Molotovo-Ribbentropo pakto padarinių likvidavimą.

Rugpjūčio 23 d. 10 val. ryto Vilniuje Mokslių Akademijos salėje įvyks iškilminga Sąjūdžio Seimo sesijos dalis, kurioje ruošiamąsi priimti „Kreipimąsi į Lietuvą“. Antroji seimo sesijos dalis yra šaukiama šeštadieni, rugpjūčio 26 dieną. Ir joje bus svarstomi LTSR Pilietybės ir Rinkimų įstatymai bei aptarti klausimai, ruošiantis rugsėjo mėnesio LTSR Aukščiausiosios Tarybos sesijai.

Baigiamas peticijos vėjus

Taip pat pramatyta užbaigti peticijos vaju, kurį pradėjo Lietuvos Laisvės Lyga, o vėliau suaktyvino Sąjūdis. Peticija reikalauja paskelbti Molotovo-Ribbentropo pakto slaptuosius protokolus negaliojančiais ir išvesti okupacinę kariuomenę iš Lietuvos. Lig šiol surinkta apie 1.27 milijonai parašų, tai yra, apie 70% rinkėjų. Ši koordinuota įvairių politinių judėjimų akcija iššaukė neigiamą okupuotos Lietuvos vadovybės reakciją. Pasak Pečeliūno, buvo ir tokių nemalonių atvejų, kad surinktus parašus sunaikino. Sukakties išvakarėse, t.y. rugpjūčio 22 d., Sąjūdis rengia Vokietijos-TSRS nepuolimo sutarties 50-mečiui paminėti mitingą 19 val. Vilniaus Kalnų parke. Rugpjūčio 22 d. bei rugpjūčio 19-20 d. numatomi ir kiti mitingai rajonuose. Pvz., rugpjūčio 19 d. 11 val. Šilalės miestas rengia 50-mečiui paminėti mitingą stadione.

— Rašytojas Rojus Medvedas, publicistas, liaudies deputatas, rašo „Komjaunimo Tiesoje“, kad Stalino emisaro M. Suslovo karjera priklausė nuo jo sėkmingos veiklos Lietuvoje 1914-1946 metais.

Popiežius Jonas Paulius II atvyko į Ispaniją dalyvauti Vatikano suruoštoje jaunimo konferencijoje.

Sovietai pripažino 1939 m. paktą

Politbiuro nario Jakovlevo aiškinimai

Maskva. — Praėjusį šeštadienį amerikiečių spauda pranešė, jog Kremlius po ilgų dešimtmečių neigimo, pirmą kartą rugpjūčio 18 d. paskelbė pasauliui, kad nėra jokios abejonės — Sovietų Sąjunga ir nacių Vokietija slapta ir nelegaliai pasidalino Rytų Europą įtakos sferomis prieš prasidedant II Pasauliniam karui, kuris įgalino sovietus okupuoti Baltijos kraštus.

Bet Aleksandras Jakovlevas, Komunistų partijos Politbiuro narys ir prez. Gorbačiovo patarėjas, nori įtikinti, kad slaptieji 1939 metų nepuolimo pakto protokolai nekeičia dabartinio Baltijos valstybių statuso, kurios esančios Sovietų federacijos narės. Tad Sovietų Sąjungos sienos negali būti keičiamos. Jakovlevo pastabas buvo atspausdintus Komunistų partijos laikraštyje „Pravda“.

Baltijos respublikoms reiškia ir laimėjimą, bet kartu ir susirūpinimą. Jos ilgą laiką reikalavo, kad tas paktas būtų pasmerktas, nes jis paruošė kelią tų respublikų okupacijai.

Noras sumenkinti demonstracijas

Užsienio žurnalistų manymu, Jakovlevo pasirinktas laikas paskelbti pakto buvimą, tada, kai Baltijos kraštai mini to pakto 50 metų sukaktį didelėmis demonstracijomis rugpjūčio 23 d., kaip tik buvo padarytas sąmoningai, norint sumenkinti tų demnstracijų reikšmę. Jis aiškina, kad Baltijos respublikos savo noru prisijungė prie Sovietų Sąjungos, nors tai yra netiesa, primena Los Angeles Times. Tačiau viešas pripažinimas, jog buvo slaptas suokalbis pasidalinti Rytų Europą, dar labiau sujungs Baltijos sąjūdžius reikalauti pilnos nepriklausomybės, kad būtų atstatyta prieškarinė padėtis.

Popiežius nori vykti į Libaną

Santiago de Compostela, Ispanija. — Popiežius Jonas Paulius II lankėsi Ispanijoje, kur jį sveikino daugiau kaip 400,000 ispanų. Čia jis prisiminė savo gimtojo krašto Solidarumo judėjimą ir sveikino lenkus už drąsą ir vienybę. „Visa tai, kas padaryta, yra labai svarbus žingsnis į priekį, bet nebus lengva“, kalbėjo popiežius ispanams, atvykęs dalyvauti Vatikano rengiamoje jaunimo konferencijoje. Jis vėliau, po šv. Mišių, žmonėms sakė, jog pasaulio komunizmas žlunga, tačiau ir kapitalizmas turi daug problemų.

Žurnalistų klausiamas, ar jis yra patenkintas įvykiais Lenkijoje, atsakė be didesnio džiaugsmo: „daugiau ar mažiau“. Nominuotasis T. Mazowiecki ministerio pirmininko pozicijai yra gerai pažįstamas popiežiui.

Popiežius pasakė, kad jis norėtų keliauti į Libaną taikos misijos reikalu, tačiau dar nėra gavęs Libano vyriausybės atsakymo. Jonas Paulius II esąs labai susirūpinęs nuolatine kova tarp krikščionių ir Sirijos vadovaujama musulmonų jėgų. Ši nesantaika jau tęsiasi 14 metų ir daugiau kaip 750 žmonių žuvo tose kovose.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— „Žvaigždutė“ — vienintelis Lietuvoje jaunųjų mokslievių žurnalas. Jame spausdinama žymių rašytojų kūriniai, mokslievių kūryba ir laišukai. Daug dėmesio skiriama garbingai tautos istorijai ir kūrybai. Pradėta spausdinti ir šventojo rašto ištraukas. Žurnalo redaktorius — Jeronimas Laucius.

— Vilniuje rugpjūčio 12 d. Mokslų akademijos salėje įvyko Socialdemokratų partijos konferencija, kurios metu atsteigta partija ir nutarta rudenį surengti platų suvažiavimą.

— Lietuvoje susideginimo Romo Kalantos klausimas tebekeliamas, nes buvo teigta, kad jis buvęs psichiškai nesveikas. Prokuratūra nutarė atlikti naują pakartotiną pomirtinę teismo medicinos ekspertizę ir pavedė tai atlikti Sveikatos apsaugos ministerijai. Liepos 6 d. buvo sudaryta psichiatrų ekspertų komisija ir pradėjo darbą. Iki rugsėjo 1 d. turi baigti tyrimo darbą ir paskelbti visuomenei.

Suklastoti rinkimai

Tų dokumentų tekstus pirma kartą atspausdino Estijos spauda. Sovietų spaudoje jie niekada nebuvo spausdinami. Jakovlevas savo pasikalbėjime „Pravdoje“ sako aiškiai, kad tie dokumentai nepakeičia Baltijos respublikų padėties. Tačiau Liaudies Kongreso delegatas žurnalistas Vitas Tomkus sako, kad „tokios deklaracijos mums nepakanka. Jie taip pat turi prileisti, kad mes buvome okupuoti ir kad tie rinkimai 1940 metais buvo melas“.

Šį trečiadienį Estija, Latvija ir Lietuva ruošia protesto demonstracijas, prisimenant tą paktą. Žmonės, susiėmę rankomis, sudarys 370 mylių grandinę nuo Lietuvos iki Estijos ir per Latviją.

Karo laivai prie Libano krantų

Washingtonas. — Irano naujasis prezidentas Hojatolislam Hashemi Rafsanjani praėjusį savaitgalį pažadėjo savo paramą užbaigti pagrobtųjų krizę Libane.

Tą savo pažadą jis padarė savaitinių pamaldų metu Teherano universitete, pasakydamas: „Aš norėčiau pasakyti, kad aš kreipiuosi į Baltuosius rūmus, jog Libanas surado sprendimą: pagrobtųjų išlaisvinimas yra išsprendžiamas. Jie turi išmintingai ir įvykdomą sprendimą“. Šiuos Irano prezidento žodžius perdavė Kipro radijas ir juos Amerikos vyriausybė tuoj gavo. Jis dar pridėjo, kad „Niekas negali išrišti to reikalo priekabingu keliu su arogantiškais pasisakymais ir tironiškais būdais. Pradėkite išmintingai ir mes padėsime jums išrišti problemą ten taip, kad to regiono žmonės galėtų gyventi taikoje ir ramybėje“.

Prez. Rafsanjani pamokslas buvo iš karto priimtas Amerikos ir Izraelio neigiamai, nes atrodė, kad besąlyginiai reikalauja Izraelio paleisti jų pagrobtą dviasiški pietų Libane. Izraelis pasakė, jog galėtų pakeisti tą dviasiški i amerikiečių ir izraeliečių pagrobtuosius, tačiau nepaleis jo be jokių sąlygų.

Daugiau vilties

Amerikos vyriausybės pareigūnai mano, kad Irano vadų pastabos teikia daugiau vilties, nes Iranas turi daug įtakos šių musulmonų militaristams. Vyrauja bendra nuomonė, kad prez. Rafsanjani yra labiau pragmatiškesnis, negu kad buvo ajatola Chomeini, nors Iranas yra pereinamojoje stadijoje ir naujasis prezidentas dar neturi visiškų

— „Lituanicos“ Pasaulio lietuvių jaunimo dienu stovykla susilaukė neigiamos kritikos ne tiek iševijoje, kiek pačioje Lietuvoje. Stovykloje, kurį buvo Hiutenfeldo saskrydžio dvasios šėnins, nebuvo leista dalyvauti Komjaunimo organizacijai.

— Palangoje prieš 90 metų — 1899 rugpjūtyje įvyko pirmasis viešas lietuviškas spektaklis su Keturakio „Amerika pirtyje“. Šio mėnesio pradžioj vėl Palangoje buvo pamjėta ta sukaktis liaudies teatrų šventėje. Kartenos kultūrininkų grupė paruošė šį spektaklį. Režisavo Balys Juškevičius.

Žurnalistas Vytas Tomkus, 32 m. amžiaus lietuvių delegatas Sovietų Sąjungos Kongrese, pareiškė užsienio žurnalistams, kad prašymas įsijungti į Sovietų Sąjungą buvo farsas ir kad „1940 m. rinkimai yra melas“.

kontrolės. Prez. Bushas pasakė, jog jis nesako, kad jau viskas bus tvarkoje, bet jis manęs, kad šiuo metu yra daugiau pagrindo tikėti, kad pagrobtieji gali būti išlaisvinti.

Rafsanjani prezidento pareigas tik perėmė. Amerika labai išvystė diplomatinį spaudimą Iranui, o kartu ir pasiuntė savo karo laivus į tą regioną. Libano grobikai sulaukė amerikiečio James Cicippio nužudymą ir vėl pareikalavo, kad Izraelio pagrobtasis šeikas Abdul Karim Obeid būtų paleistas. Atsikeršydami už šeiko pagrobimą, jie nužudė amerikietį mariną pulkininką leitenantą William Higgins. Prez. Bushas atsargiai kalba apie Irano pažadus, nes jie daug kartų jų nesilaikė, tačiau netiesioginiai diplomatiniai ėjimai teikia vilčių.

Įsakymas neatšauktas

Tuo pačiu metu tačiau vyresnieji Baltųjų rūmų pareigūnai, sako, jog prez. Bushas dar abejoja Irano pažadais ir neatšaukia savo paliepmo būti Amerikos karo pajėgoms pasirošusioms pulti numatytus taikinius, jei būtų nužudytas dar vienas pagrobtasis amerikietis. Maždaug du tuzinai Amerikos karo laivų yra netoli Libano krantų, iskaitant lėktuvnešį „Coral Sea“ su daugiau kaip 80 lėktuvų, karo laivą „Iowa“ ginkluotą su raketomis, didžiulį „Nassau“ lėktuvnešį su 2,400 marinų. Taip pat į Persų įlanką plaukia lėktuvnešis „America“ iš Indijos vandenyno. Prez. Bushas ketvirtadienį įsakė pradėti Libano bazių puolimą, jei bus nužudytas dar vienas amerikietis ir tas įsakymas neatšauktas.

Amerika nesitars su žudikais

Praėjusią savaitę Valstybės sekretorius James Baker III tris kartus tarėsi su Izraelio užsienio reikalų ministeriu Moshe Arens telefonu, kuriam pasakė, jog Amerika nekeis savo nusistatymo ir nesikalbės su teroristais. Tačiau Amerika nesipriešins, jei Izraelis ką nors darys šiai problemai išspręsti.

Europos žinių agentūros yra linkusios manyti, kad ne tiek Iranas, kiek Sirija yra kalta už nužudytą amerikietį Higgins ir už kitų pagrobtųjų likimą. Popiežius Jonas Paulius II kreipėsi per vietinį vyskupą, kad išduotų nužudytojo amerikiečio kūną jo šeimai. Alžyro prezidentas taip pat pažadėjo padaryti viską, kas yra jo galioje, kad pagrobtieji būtų išleisti į laisvę.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 22 d.: Ipolitas, Karjotas, Iminė, Rimantė, Zygfidas.

Rugpjūčio 23 d.: Sovietų nacių 1939 pasirašytas paktas, igalines Sovietų Sąjungą okupuoti Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Pilypas, Liudytė, Gilius, Rožė, Baumilas, Girmantas, Tautgailė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:05, leidžiasi 7:42. Temperatūra dieną 88 l., naktį 68 l.

METAI BE ADOLFO MARKELIO

Ne mums spręsti, nors ir sunku pakelti Viešpaties planus, kodėl žmonės, pasiruošę daug gero nuveikti, nugalėję visas kliūtis, sudarę palankias sąlygas dirbti, staiga atimami iš mūsų. Mirtis kaip vagis — išelina į namus naktį ir paima, išneša kas brangiausia. Taip buvo ir prieš metus, kai prie Adolfo Markelio, mirusio rugpjūčio 26 Cicerio mieste, laidotuvių kopyčioje kalbėjome: „Viešpatie, atverk Amžinybės vartus ir leisk įžengti į savo žydinčius sodus mūsų broliui, kur po Tavo teisingumu delnu jau išlisis jo prosenolių vėlės. Jam, kuriam davei gyvenimo pradžia ir pažadėjai nesibaigiantį rytą“.

A. a. Adolfas Markelis

Šviesios atminties Adolfo, rytu aukštaitis, sulaukė tik 67 metų. Kiles iš Dusetų apylinkės, Zarasų apskrities. Iš profesijos mokytojas, iš pašaukimo rašytojas, iš reikalo Ilinojaus Technologijos institute pasiruošęs braižytojo darbu, bet greit dėl savo gabumo ir stropumo pakeltas į projektuotojus. Dar bandė prisdierinti prie amerikietiškos mokyklos, išgiti mokytojo pripažinimą, bet to sumanymo atsisakė, kai šio krašto mokyklos dvasia jam nebuvo prie širdies.

Karo metu vokiečių buvo pagautas ir įjungtas pagalbiniam kariuomenės darbams. 1945 metų vasarą jis, kaip ir daugelis kitų vyrų, kaip stovi, net be lietpalčio ir kepurės iš Jugoslavijos padangės, ieškodamas lietuvių, atsidūrė Salzburge. Vieniems tu vyrų amerikiečių karinė administracija greit pripažino pabėgėlių statusą ir leido gventi stovykloje, kitu „ištikimybę“ ilgokai tyrė. Markelis buvo iš antrųjų. Tik lietuvių komitetui stipriai paspaudus (komiteto pirmininku buvo Petras Baltuš-

ka, vicepirm. arch. Vytautas Pelda-Peldavičius) buvo ir jam pripažintas DP statusas, gavo pragyvenimo minimumą.

Šalia Salzburgo, Glasenbacho stovykloje gyveno ketverius metus. Be darbo nesėdėjo. Mokytojo ir pradinę mokyklą, ir Vinco Krėvės gimnaziją. Dėstė lietuvių kalbą ir filosofijos dalykus, buvo mokytoju tarybos sekretorius. Šalia tų pareigų, kurių UNRRA nelaike darbu ir vertė per savaitę tam tikrą skaičių valandų atidirbti net nereikalingo fizinio darbo šalia stovyklos, buvo vienu savaitinio „Mūsų žinių“ redaktorium. Dar ir studijas tęsė tada jau atsikūrusio Salzburgo universiteto vieninteliu teologijos fakultete, klausė pedagogikos ir filosofijos kursą.

Gyvendamas gražioj Alpių apylinkėj, Mozarto mieste, pamėgo klasikinę muziką, lankė koncertus, operų spektaklius, ekskursavo, kopė į aukščiausius kalnus. Būdamas socialus, visada linksmas, pilnas humoro, susibičiuliavo su visais, pradedant paprastu darbininkėliu, baigiant profesorium. Ir tikrai, po tuo pačiu stogu gyvenęs Vincas Krėvė jį laikė jaunesniu draugu. Juodu daug kalbėdavos visokiom temom, ir Krėvė, pastebėjęs jo apsiskaitymą, sugėbėjamą nagrinėti literatūrinis kūrinius, ragino tų gabumų ir talento neužkasti, pačiam kurti.

Prasidėjęs emigracijai, 1949 atsidūrė Grand Island, Nebraska. Giminių ar draugų Amerikoj neturėjo, tai jį iškvietė katalikų NCWC, seselių vienuolynas ir ligoninė, ten dirbo pagalbinis darbus pusantų metų. 1951 pradžioje persikėlė į Cicerio, kur ir gyveno iki mirties.

Amerikoj buvo veiklus Lietuvos Bendruomenės narys. Labai

„audringais“ metais buvo Cicerio LB apylinkės pirmininku. Veikė ir Lietuvių fonde, buvo revizijos komisijos pirmininku. Nuo mažens ateitininkas, meno „Šatrijos“ draugijos narys. Priklausė Lietuvių fronto bičiuliams, vienai kadencijai pirmininkavo Chicagos sambūriui. Buvo dvi kadencijos Liet. rašytojų draugijos valdybos sekretorium.

Dar dirbdamas, 1981 metais parašė ir išleido novelių rinkinį „Nebaigtoji simfonija“. Antro rinkinio nespėjo parengti, paliko juodrašči. Išleidimu rūpinasi šeimos nariai ir draugai. Buvo realistas. Savo novelių temas emė iš gyvenimo, jas papuošdamas lengvu humoru. Vėlesnėj kūryboj buvo pradėjęs gilintis į žmogaus psichologijos gelmes.

Šalia literatūros paaikšėjo nauja jo pamėgtoji sritis — meno kūrinių aptarimas, kritika. Čia parodė savo erudiciją, rašė parodų recenzijas. Priklausė Dailiojo meno institutui, davavo kuriamo Meno muziejiaus veikloje.

Laukė pensijos, kad galėtų atsidėti kūrybai. „Dabar tai užsidarysiu savaitėms, mėnesiams. Nesiblaškyčiau, kol išleisiu kelis novelių rinkinius. Turiu planą ir apysakai ar romanui“. Svajojio pakeliauti, pasaulį pamatyti. Spėjo tik apsilankyti Lietuvoj, pabuvoiti dalykus, su savaisiais. Pirmą tikrą turistinę kelionę turėjo tik Lietuvos krikščionybės jubiliejaus proga, lankydamsis Romoj ir kitur. Ten buvo igavęs naujų įspūdžių, temų, idėjų.

Tiek faktų. Už jų slėpėsi Adolfo žmogiškai tauri asmenybė. Visad būdavo linksmas, su humoru ir šarmu. Ir jį nemaloniasią faktą sugebėdavo pažūrėti iš juokingos pusės. Jo juokas nebuvo kandus, tik praskaidrindavo kitų nuotaikas. Žinojo anekdotus ir mokėdavo juos papasakoti. Buvo tiesiakalbis ir ta prasme drasus, turėjo daug bičiulių. Kiekvienas arčiau jį pažinęs norėjo būti draugu. Draugijoje buvo mėgstamas, bet pokalbiuose santūrus, nemėgindavo prasikūsti ar dominuoti, kas dažnai pastebima pas kitus. Kiek rasdavo laiko, skaitė. Daug skaitė lietuviškai, angliškai ir vokiškai. Buvo gerai susipažinęs su naujais lietuvių literatūra ir moderniom srovėm.

Šiandien Adolfo artimieji — žmona, dukros, giminės, draugai, kaimynai, bendraminčiai ir bendradarbiai jo labai ir labai pasigenda. Tai buvo žmogus, kokio šiais laikais labai reikia, kuris savo buvimu ir šviesiu žodžiu visiems suteikė daug šilumos ir meilės. Mums tik paguoda, kad jis laukdamas paskutinės valandos, kartoj, kad mirties nebijo, jis tam pasiruošęs.

Česlovas Grincevičius

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

VANDUO YRA PAGRINDAS ŽMOGAUS SVEIKATOS (2)

Žmogui išmintingumu sumenkus, kaip vaistą jam įpiršti būtina gausų paprasto vandens gėrimą.

Mediciniška gyvenimiška tiesa

Šalia sveiko maisto, neapsileiskime ir gausiame sveiko skysčio (paprasto vandens pavidale) gėrime. Paprastas vanduo yra geriausias kūno valytojas, susikaupus jame nuodams, ir švaros jame palaikytojas. Jis saugo kūną nuo kietų vidurių ir tvarko jau sukietėjusius. O tuo būna prašalinama daug sunegalavimų.

Karštosie dienose kūnas smarkiai prakaituoja ir nustoja daug vandens. Atsimeikime gyvybišką tiesą: niekas neužvaduoja paprasto vandens prakaitavimu prarastų kūno skysčių atstatyme, nes kūnas sugeria vandenį greičiau už kitus skysčius. Nealkoholiniuose gėrimuose ir vaisių sunkose esantis cukrus lėtina tokių skysčių susigerimą iš žarnų į kraują. O taip visų pamėgti alkoholiniai gėrimai, kaip degtinė, vynas ir alus, o taip pat ir kava neatstato prarastų iš kūno skysčių, nes jie sukelia dažną šlapinimąsi. Tu žmogau, mėgini kava ar alumi gaivinti troškulį, kai iš tikrųjų jį tik didini, nes pagausėjęs šlapinimasis, džiovina kūną.

Proto pakankamai turėdami, jei išmintingumo neturėsime, tai visi taip nusimame, gydytojui mums širdį savą atiduodant, rūpestingai prašant toliantis nuo riebalų, trynių, svaigalų ir nikotino.

Gana, taigi, tikrai gana lietuviams taip save apgaudinėti, nes prieš sudžiūvusio kūno, kaip ant palinkusio karklo, pradeda kibti visokios negerovės.

Pirkitės vandenį pagal receptą

Vaistinė farmacistė Madeline Feinberg, namuose, ligoninėse ir prieglaudose matydama pensinukuose mirtį artinantį

stovį dėl nepakankamo vandens gėrimo, mediciniškuose žurnaluose ragina gydytojus rašyti receptus vandeniui. Kai vaistinėms jį supilsi ir tamsios spalvos butelius ir gera kaina parduotinėms jį jo negeriantiems ir kai pastarųjų kišenė patuštės ir kai jie paprastą vandenį brangiu vaistu laikys — tik tada jie ims jį vertinti ir gausiais kiekiais gerti.

O kad mūsų šie tokių išlaidų dėl paprasto vandens neturėtų, mes visi privalome vandens negeriantį artimui visomis jėgomis padėti išgerti pakankamą kiekį vandens. Toks elgesys yra gyvybiniai svarbus kiekvienam gyviui, įskaitant daržę pomidorą ir kiekvieną jauną ar seną žmogų.

Pradėkite paprastą vandenį labai vertinti

Tūli žmonės vandens nevertina, nors jis yra niekuo nepakeičiama gyvybiškai svarbi gėrybė. Vanduo yra visų vaistų gero veikimo užtikrintojas. Visi vaistai, įskaitant ir skysto pavidalo vaistus, turi būti imami su pilnu puodeliu paprasto vandens. Tai padeda vaistams greičiau išsiriti skrandyje. Tada jie skubiau susigeria iš žarnų į kraują. Vanduo taip pat sumažina įvairių vaistų sukeltą

skrandžio gleivinės suerzinimą. Taigi, vanduo — tas paprastas geriamas vanduo — gali būti vienintelis ir pats veiksmingiausias užtikrintojas, kad vaistas tinkamai veiks. Pakankamas naudingų skysčių kiekis (sriubų, vaisių, daržovių valgymas, lieso pieno, vaisių sulčių ir vandens gėrimas) yra svarbus kiekvieno žmogaus kūniui, o ypač pensininkui, nors pastarajam kartais būna labai sunku prisiversti išgerti normalų kiekį paprasto vandens.

Vaistai džiovina žmogų

Kai kurie vaistai, ypač šlapimą varantieji (diuretikai) mažina skysčių kiekį kūne. Svarbu visiems, ypač pensininkams — senesniems žmonėms, nesumažinti skysčių kiekio kūne, žinoma, jei gydytojas neuždraudė daug vandens gerti. Todėl visų laudokimės turimu išmintingumu ir gerime būtino mums paprasto vandens pakankamai.

Išvada. Daugumai lietuviškų galvų proto pakanka, tik mūsų kiamis reikia daugiau išminties, kad jie sėkmingiau galėtų pasinaudoti turimu protu: prisiversti išgerti pakankamą kiekį paprasto vandens. Visi ugdymėms savyje išmintį, pirm įsigilinė į jos esmę.

Pasiskaityti „Senior Patient“, volume 1, No.4, July-August 1989.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas preneratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nuožūra. Nesunaudojot straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatstoko. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

VIYRAMS GERA NAUJIENA

Visi mūsų šie vyrai tarp 55-70 metų amžiaus ir niekada neturėję prostatos operacijos, galite nemokamai pasitikrinti dėl ankstyvo vėžio prastatoje, paskambindami telefonu 633-6277. Sakykite: „Please give me an appointment for a free examination of my prostate“. Tai yra Cook County Hospital, Division of Urology šį patikrinimą atliks kiekvienam vyrui čia nurodytomis sąlygomis. Kiekvienas toks mūsų šie taip turėtų pasitikrinti.

Visi yra buvę jauni, bet nevisi yra buvę seni.

Afrikietiška patarlė

Kai dramblys atsiduria be jė, net ir varlė jam spirs.

Indų priežodis

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; Pirm. ir ketv. 12-6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

MŪSŲ KOLONIJOS

Rockford, Ill.

KVIEČIAME Į GEGUŽINĘ

Nors amžiaus našta ir slegia mūsų pečius, bet Rockfordo 5 šaulių būrio ir vietos pensininkų valdybos kartu nenuleidžia rankų. Taigi šių metų rugsėjo 2 d. lietuvių klubo parke ruošia savo tradicinę gegužinę.

Gegužinė atvyksta V.D.Š. rinktinės šauliai, lėš, pensininkai ir kiti, kas myli gamtą ir švarų orą. Taipgi kviečiame ir Rockfordo apylinkės mielus lietuvius, es. Visus mielai su pagarba sutiksime gamtos prieglobstyje.

Chicagoje žymus veikėjas ir organizatorius šaulys J. Bagdžius organizuoja autobusą vykimui į Rockfordą. Prašome į jį ir kreiptis tel. 434-3713.

Gamtoje, kaip seniau Lietuvoje, visi būsite priimti ir pavaišinti skaniais šeiminių pagamintais šaltais ir šiltais užkandžiais, o bare troškulių numalšinti bus įvairių gėrimų. Visi kviečiami.

11,000 DOL. UŽ PRANEŠIMĄ

Chicagos metalo apdirbimo institutas paskelbė, kad sumokės 11,000 dol. dovaną tam, kas praneš kaltininką, papylusį cianido 2 tonas į Chicagos upę. Dėlto nugaišo tūkstančiai žuvų. Dovaną išmokės tam, kieno pranešimas padės nuteisti kaltininką.

Pasitarime apie Dainų šventę, kuri bus ateinančiais metais. Iš kairės: V. Momkus, D. Kučėnienė, D. Viskontienė, R. Klionienė ir R. Korzonas.

Nuotr. J. Tamalaičio

LIETUVIŲ KANČIŲ ŠULINYS

Žudynės, trėmimai lietuvių tautai ne naujiena. Pirmosios žinios apie tai užrašytos kryžiuočių bei kalavijuočių kronikose. Taip Hermanas Vartbege liudija, kad 1373 m. jų „riteriai“ iš Linkmenų, Tauragnų, Vidniškių, Labanoro apylinkių suėmė išsivare 100 žmonių ir daugybę arklių. O 1377 m. tie patys isiveržėliai, siautėję minėtose apylinkėse, išsivare 600 abiejų lyčių lietuvių. Panašus teroras, o gal dar didesnis, vyko Žemaičių žemėje ir tęsėsi apie 200 metų. Tačiau ano meto aukų niekas nesuskaičiavo. Žinomos tik pasekmės — tai buvo viena iš svarbiausių priežasčių, kodėl Lietuvos gyventojų skaičius negalėjo augti taip, kaip jos kaimynų vokiečių, rusų, lenkų, gudų: šios tautos mus kelerio-pai pralenkė.

Nuo XVII a. vidurio lietuvius trėmė rusai, ypač po 1655, 1794, 1831. 1863 metų įvykių. Vien tik po 1863 m. sukilimo į Tobolsko, Tomsko, Saratovo gubernijas, Krasnojarsko ir Irkutsko apylinkes ištremita apie 2400 sukilėlių bei jų rėmėjų. Buvo tremiamos ir šeimos. Liko nemaža tuščių kaimų bei dvarų. Netrukus jie buvo kolonizuoti rusais. Dar vėliau buvo tremiami knygnešiai, 1905 m. revoliucinio judėjimo dalyviai.

Tačiau visus minėtus carinių rusų žiaurumus pralenkė Lietuva okupuojant sovietiniai rusai. Mums gerai pažįstamos 1940-1941, 1945-1953 m. trėmimo bangos.

Bet prabilo okupuotosios Lietuvos formali ir ypač neformali spauda. Kas ją seka (o tokių sekėjų išvėjoje nėra daug), skaito joje daugybę šurpių atsiminimų, pasakojimų. Susiorganizavo ir dar esantieji gyvi grįžusieji tremtiniai. O jų Lietuvoje gali būti apie 100.000. 1988.X.27 jie pradėjo Kaune leisti savo laikraštį „Tremtinys“, kaip Lietuvos Tremtinių klubų tarybos organą. Turime ketelį numerių po ranka. Šaukiam: tremtinių susirinkimai, ruošiamos jų demonstracijos, reikalaujama pilnutinės reabilitacijos ir turto grąžinimo. Tai verta ir teisinga.

Iš spaudoje tremtinių reikalų kilusių diskusijų mūsų dėmesį patraukė „Pergalės“ žurnale (Nr. 6, 1989) atspausdintas L. Gadeikiu paruostas įžanginis rašinys — pasikalbėjimas su šešiais Sąjūdžio komisijos stalinizmo nusikaltimams tirti nariais — prof. J. Juzeliūnu (komisijos pirmininku), istorijos mokslų dr. A. Tyla, rašyt. J. Apučiu, M. Laurinkum, J. Jurgeliu, V. Vosyliūte. Tačiau komisija dar nedaug ką tepadarė — „Tai tik pradžia, kančių šulins dar bedugnys“.

Istorikas Ant. Tyla, trumpai apžvelgęs trėmimo istoriją amžių būvyje, teigia, kad „1940-1953 m. trėmimai iš Lietuvos buvo lietuvių politinio, tautinio, kultūrinio genocido įgyvendinimas“. Jei carinių laikų trėmimai buvo vykdomi rusų gubernatorių, tai karo ir pokario metais juos vykdė „Lietuvos vyriausybė, kuri save vadino darbo žmonių valdžia, ir Lietuvos komunistų partija, kuri vadovavo visam politiniam ir ūkiniam gyvenimui. Deja, per visą beveik 800 metų Lietuvos valstybingumo istoriją dar neturėta tokios jos vyriausybės, kuri būtų atstūmusi nuo savęs šimtus tūkstančių savo tautiečių ir išvairius nėsčius moteris, kūdikius, senelius, mo-

NUKIRSTI SOVIETŲ VADŲ GALVAS

Tokia esanti prezidento Bush'o branduolinio karo strategija

Nustebau! Savo akimis netikėjau... Kas gi čia atsitiko? Dar tik taip neseniai praėjusių metų gruodį į JAV atvykusieji pasaulinės revoliucijos vadai New Yorke buvo prezidento R. Reagano ir viceprezidento G. Busho gana draugiškai sutikti ir vaišinami, kai M. Gorbačiovas JT plenumė pasižadėjo sumažinti 10% savo milžinišką kariuomenę.

Ir štai dabar vos po pusmečio, birželio 23 d., dienraštis „The Palm Beach Post“ persispausdino žurnalisto Robert C. Toth iš „Los Angeles Times News Service“ straipsnį, idėta minėto dienraščio 1 psl. ir pavadinant: „Bush nuclear war strategy: „Decapitate“ top Soviets — Bush branduolinio karo strategija: „Nukapoti“ Sovietų vadų galvas“.

Pažvelkime, kas tame straipsnyje dėstoma, o vėliau pasvarstykim, kodėl šiuo metu šis klausimas taip grubiai keliamas iš detantės karsto.

Ramiai ir be visuomenės diskusijų naujoji prezidento Busho vyriausybė ruošia svarbius savo branduolinės strategijos pakeitimus. Jie palies, kaip vesti galimą branduolinį karą prieš Sov. S-gą. Juose daug reikšmės bus skiriama naujiems viską naikintiems ginklams. Jie esą tokie galingi, kad gali išsiskverbti ir giliausias požemio slėptuves ir ten „nukapoti“ sovietų imperijos vadų galvas.

Šios strategijos pirmųjų konfliktų valandų tikslas esą suveikti JAV galimybę paralyzuoti sovietinės karo mašinos pajėgumą; pirmose minutėse JAV nemononijei „Stealth“ žvalgybos lėktuvai, skrenda keturis kartus greičiau už garso, t.y. apie 3,000 km val. Turėtų surasti pavojingiausias sovietinius taikinius, prie kurių priklausytų ir judriosios raketos.

Suprantama, kad Sovietų vadovybės štabai ir judančios raketos bus kur nors krašto gilumoje. Šiems taikiniams surasti JAV vyriausybė tikisi ištobulinti tokius sekimo satelitus, kurie surastų taikinius nedidesnius kaip 3 coliai skersmenyje.

Si naujoji strategija būsimi aptarta naujai ruošiamame dokumente, vardu „Strategic Integrated Operations — Pilnos strateginės operacijos“. Ši dokumentų rengia Strateginės karo aviacijos štabas Omahoj, Nebraska. Jis žymiai skiriasi ir

daug sudėtingesnis už anksčiau buvusį.

Kritika

Kai tik atsiranda nauja idėja, o ypač kai tai liečia komunizmo sudorojimą, tai tuojau iš visų palėpių pasigirsta nepatenkintų balsų. Pastarieji dabar tvirtina, kad, nežiūrint naujausių ginklų, vyriausybėje yra balsų, smerkiančių naują strategiją, kaip galimybę padidinti branduolinį „holocaust“.

Esą naujieji ginklai nepateisins ir juos sudedamų vilčių. Taip pat būsimi išvesta iš pusiausvyros dabartinė nuo atominio karo atbaidymo pagunda, jeigu pirmieji smūgiai nebūtų mirtini — neveiksmingi.

Tie žinovai prielaidžia, kad geriausiu atveju 10, o daugiausia tik 20% sovietų judriųjų raketų būtų sunaikinta. Vienas iš branduolinio karo žinovų Desmond Ball sako, kad JAV naujoji strategija sujauktų didžiųjų galybių vos ne vos išsilaikančią teroro pusiausvyrą“.

D. Ball, Australijos tautinio universiteto gynybos studijų vadovas, galvoja, kad „JAV naujoji strategija galinti padidinti galimybes, kad krizės atveju Sov. S-ga smogsianti pirmoji“. Jo dar nespausdiname straipsnyje prielaidžia, kad „Sovietai, įvertindami šią grėsmę, kasasi dar giliau į žemę ir kuo plačiau išskirsto svarbiausias vadovytes. Kremliaus vadai, būdami izoliuoti, nekonsultuotini branduolinių ginklų. Tokios būklės stovyje sovietai gali pradėti nerūpestingai šaudyti savo turimas raketas“.

Ir jeigu JAV pavyktų pirmu smūgiu sunaikinti sovietų politinę vadovybę, kaip tai numatyta naujoje JAV strategijoje, tad gali nelikti nė vieno, kuris sustabdytų karą, galintį vieniems kitiems sunaikinti, dar priduria ir kiti kritikai.

Atrodytų, kad suinteresuotiesiems, šiek tiek patyrus apie slaptą ir nepaprastai saugojamą tautinio saugumo strategiją, atsivėrė mažai plyšiai, per kuriuos stengiamasi išpiršti, kurie taikiniai anapus yra svarbiausi ir kiek reikės bombų jiems sunaikinti. Sužinota, kad karo planas SIOP-7 Strategic Integration Operation — 7 jau buvo ruošiamas R. Reagano vyriausybės ir ji paveldėjo G. Bush valdžia.

Užmiršamas atoslūgis

Vyriausybė skatina strategus užbaigti šią studiją. Ir tai daroma nekreipiant dėmesio į M. Gorbačiovo ginklavimosi kontrolę bei politines ir ūkines reformas Sov. S-je.

Autorias nuomone Pentagonas neparuošęs rimtos studijos, kaip tektų kovoti su Sovietų raketų gynybos tinklu, supančiu Maskvą. Tikima, kad JAV masinės branduolinės raketos įveiks sovietinį gynybos žiedą.

JAV galvojama, kad gal po dešimtmečio SDI — Strategic Defense Initiative gynyba galinti šiek tiek apsaugoti Ameriką nuo sovietinių branduolinių raketų.

Tačiau lygiagrečiai, šios gynybos kritikai (SDI tebetvirtina, kad JAV raketos negalės apsaugoti visos Amerikos gyventojų ir jų (SDI) raketų išsigijimas panaikins dabar esamą pusiausvyrą tarp Kremliaus ir Baltųjų Rūmų.

Kaip žinoma, šiuo metu JAV ir Sov. S-gos santykiai tebėra nenustatę, gal dėlto yra sunku nuspresti, kuriuo būdu sėkmingiausiai atgrasinti sovietinę agresiją. Tikima, kad, paruošus naują strateginę gynybos planą, bus pasiektas toli siekiantis sprendimas, kaip JAV turėtų kariuoti branduolinio karo metu. Taigi JAV prezidentas laukia nelengvas sprendimas kaip elgtis kritišku metu.

Dabar paaiškėjo, kad jau prezidento Eisenhowerio valdomo dienomis Sov. S-gos vyriausybė buvo numatyta JAV branduolinių ginklų taikiniu 1960 m. Ir ši pažiūra dar labiau sustiprėjo J. Carterio valdomo laikotarpiu.

Tačiau SIOP yra radikaliausias strateginis planas, bet kada pradėtas ruošti vos tik perėmus valdžios vairo naują vyriausybę Amerikoje.

Kodėl taip rašoma

Kiekvienam, perskaičius pateiktą straipsnį tenka pagalvoti, kodėl tokie straipsniai yra skelbiami visuomenės žinioms „glasnost“ ir „perestroikos“ dienomis. Ar gali būti, kad tie visi „atvirumai ir persitvarkymai“ gal tebėra tik apgaulė ir prielaidas, kad užmigdytų JAV vyriausybės budrumą, atsakingą už Vakarų pasaulio civilizacijos ir kultūros apsaugą nuo barbarų iš rytų?

Vėliau ir mūsų kamara įkėlė kolūkiečio pirmininką ir 15-16 metų berniuką — paauglį. Sabaliauskas labai jautriai pergyveno savo įkalinimą, mat, čia pat Vilniuje gyveno jo žmona, besilaukianti kūdikio, ir uošviai. Jis sakėsi, kaip nors galėtų pranešti savo žmonai, jeigu ji nuteistų ilgam kalėjimui, kad žmona nesisendintų ir ištekėtų už kito.

Kai buvau iš lagerio paleistas, nuvykau į Vilnių pas jo žmoną ir papasakojau, ką jis norėjo jai pasakyti. Į tai žmona pareiškė: „Jis, matyt, manęs gerai nebuvo supratus“. Mat būdami kalėjime išsipareigojome kas bus paleistas laisvėn, pranešti apie kitų kameros draugų likimą. Sabaliauskienė jokių žinių apie savo vyrą neturėjo. Jis turbūt kaip buvęs partizanų vadas buvo sušaudytas.

Po kelių savačių ir mūsų kamara buvo atkeltas Žebrauskas iš Žemaitijos. Po pirmo susipažinimo papasakojė, kad jį vežant užpuolė partizanai, išlaisvinę, vaišinę „visko klausinėjo“ ir jis išpasakojė geruosius žmones, kurie partizanus šelpė, kuo nors padėjo, kur galima užteiti ir t.t. Tai buvo ta ankavedistų provokacija. Kai jam viską išaiškinome — o jis vis dar nenorėjo tikėti — nusiminė žmogelį.

Imokėme jį viską daryti, kad paneigtų savo „partizanams“ duotus parodymus. Po eilės tardymų džiaugėsi, kad galėjęs bent dalį nurodytų asmenų išteisinti — išsinti anksčiau pasakytų nurodymų.

Pirmą tardymo dieną išvedė pas tardymo fotografą. Ten buvau iš visų pusių fotografuojamas, visų rankos pirštų padarytos nuospaudos ir gražintas į kamara. Po dviejų dienų laukimo išvedė pas tardytoją. Išvedimo buvo tokia tvarka: sargybinis priėjęs prie langelio pasakydavo: „kas raide A?“ — ir kienu pavardę prasideda raide „A“, tas tylomis eina prie langelio ir pasisako pavardę. Sakoma labai tyliai, kad kitoje

LIETUVA IR KARD. LUSTIGER

JUOZAS NAVAKAS

Apie kardinolo Jean Marie Lustiger apsilankymą Lietuvoje jau esame skaitę ne vieną kartą. Mums malonu, kad jis kaip neeilinis dvasiškis susidomėjo Lietuva ir lietuviais po susitikimo su Lietuvos vyskupais Romoje. Bet gal ne viską žinome apie jį pati, jo kilmę ir pašaukimo „būtinybę“. Praėjusiais metais apie jo gyvenimo praeitį plačiau rašė ir nelietuviška spauda.

Kardinolas Lustiger, 62 m. amžiaus, yra Paryžiaus arkivyskupas, konvertitas. Jo tėvai buvo Lenkijos žydai, turėję krautuvę ir emigravę į Prancūziją 1918 m. Jo senelis buvo žydų rabinas. Aron Lustiger, dar būdamas tik 14 m., pasikrikštijo ir tapo kataliku. Tėvai tą įvykį skausmingai pergyveno. Bet jis tai darė jausdamas didelį norą būti kataliku.

Du prancūzų rašytojai turėjo su kardinolu 65 valandų pasikalbėjimą ir paskum buvo išleista knyga „Dievo pasirinkimas“. Tad reiškia, kad Dievo pašaukimu ir valia jis tapo kataliku, kunigu, vyskupu ir pagaliau kardinolu. Jis apie savo vaikystę nemėgdavęs pasakoti, nes buvo skirtingas nuo kitų vaikų. Vieną kartą buvo net apmuštas Luksenburg parke Prancūzijoje vien dėl to, kad jis žydus. Karo metu turėjo slaptystę. Motina buvo deportuota iš Prancūzijos 1942 m. ir mirė nacių Aushwitzo mirties stovykloje, dabar Lenkijoje. Jo kaip kunigo išpuodė pasireiškimas Prancūzijos katalikų Bažnyčioje atkreipė popiežiaus Jono Pauliaus II dėmesį. Privačiame pasikalbėjime su popiežiumi jis atidengė visą savo gyvenimą, nors jis niekada neslėpdavęs, kas jis yra, bet nenorėdavo būti pasikalbėjimo objektu.

Rašytojų klausinėjamas atsakinėjo, kodėl savo dvasiniame gyvenime ieškojo atsakymų katalikų Bažnyčioje.

Tenka prisipažinti, kad mes „žemės dulks“ tikrai per mažai žinome, kas tikrai dedasi plačiame pasaulyje, kai sprendžiama kitų žmonių ateitis. Mums dažnai telieka tik stebėtis, kodėl taip, o ne kitaip buvo elgiamasi.

Ne be tikslo šiam straipsniui informacija pateko į žurnalisto Toth medžiagos suredagavimą, koks ir skaitytojams buvo pateiktas.

a. b.

talikybėje, o ne žydų tikėjime. Jis aiškino, kad katalikybė yra praplėtimas bei papildymas krikščionybės. Krikščionybė yra judaizmo šaknis arba vaisius. Jis sako: „Aš įtikėjau į Kristų, Izraelio Mesiją, nes manje kažkas susikristalizavo“. Jo asmeninė filosofija yra dviejų tikėjimų derinys. Prieš išleidžiant knygą, jis pasinaudojo teise perredaguoti savo atsakymus, nes buvo matęs klausimų prieš pasikalbėjimą.

Toliau jis pasakojo, kad, kaip dauguma žydų emigrantų, ir jo tėvai norėjo savo vaikus įjungti į prancūzų visuomenę. Nors tėvai nebuvo religingi, bet jie aiškino žydų papročius ir šventes Aronui ir jo seseriai, kuri vėliau taip pat perėjo į katalikų tikėjimą. Žinojo papročius, barščių ir macų receptus ir dietinius įstatymus, bet jų nesilaikė. Visuomeninio gyvenimo aplinkos ir itakos negalėjo išvengti. Krikščioniškas pasaulis jį jam atsidengė du kartus keliaujant į Vokietiją, kur tėvas siuntė išmokyti kalbos. Vietoje to, būdamas 14 m., jis susirado kelią į Orleans katedrą Prancūzijoje. Įlėjęs į bažnyčią per paprastą Mišias, pamatė daug gėlių ir šviesų, sustojo navos viduryje, nežinodamas, kodėl ir kas jame atsitiko, nesuprasdamas reikšmės, ką jis mato. Rytojaus dieną vėl sugrįžo ir pajuto dvasinį tuštumą ir norą būti pakrikštytas. Jo persikrikštimasis buvo tėvams didelis smūgis, kažką nesuprantama, kvaila ir nepakeliama.

Lustiger įstojo į kunigų seminariją 1946 m. Tėvas su sūnumi nutraukė santykius ir bet kokią jam paramą. Nepalaukė abu ryšių dvejuis metais. Baigęs kunigų seminariją 1954 m. gavo kunigų šventimus. Paskirtas ir Šarbons parapiją darbuosi iki 1969 m. Po trumpo laiko jau kaip vyskupas sugrįžo į Orleans tą patią katedrą, kur buvo pakrikštytas. 1981 m. popiežius paskyrė jį Paryžiaus arkivyskupu ir 1983 m. pakėlė kardinolu Bažnyčios hierarchijoje.

Kardinolas Lustiger savo kilmę, pašaukimu ir pareigomis yra reikšmingas katalikų Bažnyčioje. Jo atsilankymas Lietuvoje ir parodomasis didelio prielankumo Lietuvos katalikų Bažnyčiai ir atgimstanti tautai yra krikščioniškai prasmingas ženklas.

PIRMOSIOS KARO DIENOS

ATSIMINIMAI

KUN. J. ADOMAITIS

11

Maždaug pusiaukelėje automobilis sustojo. Sargyba išėjo ir aplink vaikštinėjo, lyg ko tai laukdami. Vieta buvo prie šlaito, kalnuota. Vyriškis įsėjo, kad dabar bus improvizuotas tariamas partizanų užpuolimas. Apie tai jau buvau informuotas kitų kalinių Kauno rūsyje. Bet to „užpuolimo“ nebuvo.

Vėlavai vakare atvežė į Vilnių ir Saugumo ministeriją prie Lukiškio aikštės. Čia visų smulki krata. Leido pasiimti tik turimą prie savęs maistą, porą baltinių ir rūbus. Su tais daiktai jau vidurnaktį ilgais koridoriais požemyje nuvedė į štangomis užrakintą mažą kambarį, kuriame jau buvo 5-6 kaliniai. Rytą teko su kameros gyventojais susipažinti. Ten buvo senyvas paštininkas Jablonskis, mokytojas, karininkas Sabaliauskas, jaunas dzūkelis nuo Varėnos ir rusų tautybės vaikas iš Kauno ar Vilniaus.

Šiame pogrindyje ir prasidėjo tardymas. Tęsėsi du mėnesius. Čia pirmus ir naudingus nurodymus gavau iš Sabaliausko, kaip laikytis tardyme: kas žinoma — nesiginti, bus mažiau kankinama, o kas syki pasakyta, to griežtai laikytis. Kamera buvo ankšta, tvanki, dieną naktį tik elektros lemputė apšviendavo, langai užkalti ir tik praeviu kojų šešėliai per plyšį atsismušdavo ant sienos. Gegužė ir birželis buvo labai karšti, visi mirkome prakaitu, o išvėdinti nebuvo galima. Kas ką turėjome, bendrai dalinomės. Kas gaudavo siuntinių, visi juo naudodavomės.

b. kv.

MOLOTOVO-RIBBENTROPO PAKTO PROBLEMAS

JUOZAS VITENAS

Nors jau seniai mūsų spaudoje rašoma apie 1939 m. Molotovo-Ribbentropo pakto ir reikalavimą jį panaikinti, atšaukti, paskelbti ar pripažinti negaliojančiu ir t.t., tačiau iki šiol nėra išsiaiškinta, kas yra tas paktas ir ką dėl jo reikėtų daryti.

Štai neseniai Br. Nemickas paskelbė naują teoriją. Anot jo, „šis sambaudis tarptautinės teisės akimis nėra jokia sutartis, bet tik svetimų žemių užgrobumo apgauli dingstis“ (Draugas 1989.7.22). Kitoje to straipsnio vietoje jis pakoreguoja šį savo tvirtinimą pažymėdamas, jog tai nebuvo „jokia teisėta tarptautinė sutartis“.

Dėl Molotovo-Ribbentropo pakto neteisėtumo turbūt nedaug kas abejoja, tačiau kad jis buvo tarptautinė sutartis, didelio nesutarimo nėra. Pvz. šiemet Talline įvyko tarptautinė teisininkų bei istorikų konferencija tema „Vokietijos ir TSRS 1939 m. rugpjūčio 23 d. ir rugsėjo 28 d. bei 1941 m. sausio 10 d. susitarimų teisinis įvertinimas“. Konferencijos dalyviai priėmė rezoliucijoje, pareiškia, kad vokiečių ir sovietų slapti protokolai „juridiniu požiūriu yra susitarimai“, o „atsižvelgiant visuotinai pripažintus to laiko tarptautinės teisės principus šie susitarimai buvo neteisėta sutartis, nukreipta prieš nepriklausomas suverenas valstybes“ (Draugas, 1989.7.8).

Todėl Tallino konferencijos dalyviai kreipėsi į sutartį pasirašiusias valstybes paskelbti slaptuosius protokolus negaliojančiais nuo jų pasirašymo dienos.

Cia reikia pažymėti du dalykus: pirmiausia yra prašoma paskelbti negaliojančiais slaptuosius protokolus, o ne patį pakto ar pakto su slaptaisiais protokolais. O antra, tuos slaptuosius protokolus prašoma paskelbti negaliojančiais nuo jų pasirašymo dienos.

Kaip pastebi Tallino konferencijos dalyviai, Vakarų Vokietija 1984 m. yra paskelbusi, kad Vokietijos ir Sovietų Sąjungos 1939 m. pasirašytas sutartis ji laiko negaliojančiomis nuo vokiečių ir sovietų karo pradžios. Tallino konferencijos dalyviai tai laiko nepatenkinamu atsakymu.

Taigi iškyla pažiūrų skirtumas dėl Molotovo-Ribbentropo bei jo slapto protokolų galiojimo.

Vakarų Vokietija, kaip atrodo, šiuo klausimu laikosi tarptautinėje teisėje priimto principo: „Paskelbus karą tarp dviejų valstybių, nustoja galios ar suspenduojamos visos tarp jų anksčiau veikusios sutartys“ (Webster's Unified Dictionary and Encyclopedia, 4346 skiltis).

Tokį nusistatymą pvz. rodo ir Vakarų Vokietijos ambasados Londone 1987 m. spalio 21 d. atsakymas Pabaltiečių tarybai dėl 1939 metų vokiečių-sovietų pakto: „Šis paktas ir jo papildomi susitarimai nustojo galios (became obsolete), kai Vokietijos Reichas užpuolė Sovietų Sąjungą. Todėl šis paktas ir jo papildomi susitarimai neturi jokios teisinės galios Vokietijos federalinei respublikai. Tam tikslui nereikia jokio specialaus pareiškimo ar susitarimo“.

Yra aišku, kad paktas su priedais galiojo: jį vykdė Vokiečių Reichas ir Sovietų Sąjunga. Klausimas yra, ar jis buvo teisėtas ar jo padariniai – Pabaltiečių valstybių aneksija – yra teisėti. Šiuo klausimu Vakarų Vokietija kaip ir demokratiniai Europos kraštai yra aiškiai pasisakę. Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerija 1983 m. gegužės 23 d. taip pareiškė Pabaltiečių Pasulinei santalkai: „Federalinė vyriausybė yra dažnai, viešai ir aiškiai pareiškusi savo laikyseną dėl Sovietų Sąjungos įvykdytos Pabaltiečių valstybių aneksijos: Vokietijos Federalinė respublika nuo pat pradžios ir visą laiką šios aneksijos nepripažįsta ir nenumato tai padaryti“ (Eltos spec. laida, 1983.5.23).

Dabar okup. Lietuvoje ir iševijoje renkami parašai po peticija Sovietų Sąjungai, Vakarų bei Rytų Vokietijoms ir Jungtinėms Tautoms vėl reikalaujant, kad „TSRS, VFR, VDR vyriausybės paskelbtų Mototovo-Ribbentropo pakto slaptuosius protokolus neturintys teisės galios nuo pat jų pasirašymo momento“.

Taigi, kaip ir Tallino konferencijos rezoliucijoje, reikalaujama paskelbti negaliojančiais tiktai slaptuosius protokolus, – nuo jų pasirašymo momento – o ne patį pakto su jo slaptaisiais protokolais. Pamatysim, kaip Vakarų Vokietija reaguos į šį naują reikalavimą.

Aptariama muzikinė dalis Dainų šventės, įvyksiančios ateinančiais metais. Iš kairės: muz. Dalija Viskontienė, muz. Rita Kliorienė ir muz. Jonas Govėdas. Nuotr. J. Tamulaičio

RELIGINĖS ŠALPOS METINIS SUSIRINKIMAS IR KUNIGŲ VIENYBĖS SUVAŽIAVIMAS

Su klaidinga data paskelbtas Lietuvių Katalikų religinės šalpos vietinis susirinkimas dabar numatytas nuo 9 val. iki 12 val. ryto trečiadienį, rugsėjo 13 d., o ne antradienį, rugsėjo 12 d., kaip anksčiau klaidingai pranešta paštu. Religinės šalpos susirinkimas šiemet numatytas ryšium su JAV Kunigų Vienybės metiniu suvažiavimu.

Kunigų Vienybės metiniam susirinkime įžanginį žodį tars Norvich vyskupas Daniel Reilly per atidarymo vakariene 6

v.v., antradienį, rugsėjo 12 d. Po vakarienos bus rodoma Religinės šalpos vaizduojant apie atgimstančią Lietuvą.

Kunigų Vienybės suvažiavime Norvego parapijos klebonas kun. W. Volkavičius padarys pranešimą apie jo ruošiamą lietuviškų parapijų Amerikoje istoriją. Amerikos ateivius katalikus bendrai aptars ses. Dolores Liptak, kalbės Newarko Švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas, kun. Petras Stravinskas apie lietuviškų parapijų

ateitį.

Vysk. Paulius Baltakis apžvelgs lietuviškos pastoracijos rūpesčius. Nekalto Prasidėjimo vienuolyno viršininkė ses. Ignė Marijošūtė ir vyskupo liturginės komisijos prel. V. Balčiūnas ir Aldona Prapulenytė aptars lietuviams rūpimus liturginius klausimus.

Ketvirtadienį bus pranešimas apie Šv. Kazimiero kolegiją, klausimai ir sumanymai. Trečiadienį ir ketvirtadienį bus koncelebruotos Mišios. Suvažiavimas baigsis 12 val. pietumis. Registracijos mokeskis 15 dol. už nakvynę, maistas atskirai.

Viskas vyks Nekalto Prasidėjimo seselį vedamuose rekolekcijų namuose, 600 Liberty Highway prie Thurber Rd. (Rt 44). Putnam, Connecticut.

NOSTALGIJOJ SKĘSTANČIOS ČECHOVO SESERYS

ALFONSAS NAKAS

Antono Čechovo „Trys seserys“ šiemet pastatyta Avon teatre. Pjesės režisierius pats John Neville, festivalio meno vadovas. Stratforde šis jo pastatymas turbūt guls guls, nes rudenį jis festivalį palieka ir bent tuo tarpu nebežada niekada grįžti.

Spektaklį (dieninį) mačiau liepos 15.

„Trys seserys“, kaip ir visos Čechovo dramos ar pjesės, neturi kokių stulbinančių momentų. Tiesa, baronas Tusenbachas (akt. Eric McCormack) žūsta dvikovoje penkios minutės prieš veikalo pabaigą. Bet tai jokia staigmena, nes apie jo mirtį keli ženklai byloja visą pusvalandį.

Pjesės centre – trys mirusio

generolo Prozorovo dukters, gimusios Maskvoje, maždaug dešimties metų tarpe: Olga (Wenna Shaw), Maša (Lucy Peacock) ir jauniausioji, 20-metė pirmam veiksmo, Irina (Sally Cahill). Maskva jų lūpose vos scenai atsivėrus. Maskva antrame veiksmo. Dar viena kita Maskvos nostalgijos gija ir veikalui baigiantis. O laikas eina bene apleisto dvaro rūmuose, bevardžio provincijos miesto pašonėje, ir per penkerius metus mažai kas pasikeičia. Tiesa, jų brolis Andrejus (Kevin Gudahl), ruošėsis profesoriai ir turėjęs seseris perkelti į Maskvą, apstingsta, aptunka, veda kuklią merginą Natašą (Larisa Lapchinski), kuriai po vedų

išdygsta norai valdyti ir vyro seseris nustumti, nuosavybę koroduojamas praskolina, stumdo vežimėli su dviem mažyliais, netekes bet kokių jaunystės polėkių.

Ryškiausia, įdomiausia tarp seserų – Maša. Nors ji gyvena atskirai, su vyru, gimnazijos direktorium Kulyginu – David Brown), scenoje visuomet užima pirmą vietą. Lucy Peacock ją sukuria tvirta, valinga, staigių judesių, kalbančią žodžius kapojant. Ji įsimyli pulk. leit. Veršininą (Allan Gray) ir meilės jūdėsiu, kalbančią žodžius kapojant. Ji įsimyli pulk. leit. Veršininą (Allan Gray) ir meilės jūdėsiu, kalbančią žodžius kapojant.

Praradusių viltį grįžti į Maskvą, seserys guodžiasi darbu. Darbas joms teikia viltį. Net ir netekusi sužadėtinio (kurio, deja, nemylėjo, bet su kuriuo rytoj turėjo tuoktis), Irina paskutinę minutę deklaruoja darbą.

Palikau neįvardijęs dar kelių svarbių veikėjų. Pas Čechovą ir pas Neville visi veikėjai svarbūs. Nepagyriau ir nepapeikiau

ju vaidybos. Pas Neville visi aktoriai turi vaidinti gerai. Ir vaidina. Tik Lucy Peacock man kažkaip lyg geresnė tarp gerųjų. Ir daug daugiau sugebėjo, negu tikėjomės, Larisa Lapchinski.

Kostiumai (projek. Debra Hanson) Čechovo laikų, 19-to šimt. galo. Kaip gi kitaip, kai anas šimtmetis dar nepamirštas. Moterų suknišos autentiškos, tik spalvomis kontrastingos: Irina – balta, Olga – juoda, Maša su Nataša spalvas keičiančios. Autentiškos karininkų ir kareivių uniformos. Ir auliniai batai – „čebatai“. Ir tikri valstietiški, išvaizduojamai rusiški valstiečių drabužiai. Autentiški rusų aristokratijos baldai ir samovarai. John Neville stengėsi nieko, nieko nepamiršti...

Bet ar tikrai? Štai kelios akis badančios klaidos. Pačioj pradžioj, Olga demonstratyviai persižegnoja, o bet... ne pravoslaviškai ar ortodoksiškai, o katalikiškai. Žygiuojančių mažos kapelos muzikantų centre – muzikalus valstietis... su puikiausiu šiuolaikiniu akordeonu. Maršuoja po sceną keli karininkai. Ir nuo sausio speigų rankas trindami. Ir rudens lapams pabrėžtinai nuo scenos palubių krintant (išvaizduokit Rusijos kaimo rudenį, jo purvynus!). Taigi, maršuoja, ir visų, kaip vieno, švystčioja naujuteliai puspažiai. Tiesiog akis gadina... Bet užvis baisiausia, kad bent keli vyrai vis rodo tendenciją rankas į kelnų kišenes kaitioti, o pulk. Veršininas, jas sukūšęs, nebenori ištraukti. Čechovas tiems visiems kanadiečiams -amerikonams būtų kelnų kišenes užsiuves...

Visa tai tik tarp kitko. Aplamai, spektaklis buvo puikus. Trijų seserų nostalgija užkrečia ir žiūrovą. Ypač toki, kaip mes, iš Europos, iš Lietuvos, šalia rusų gyvenę, rusų valdyti ir engti... Gaila, „Trys seserys“ scenoje liks tik iki rugpjūčio 20.

Antono Čechovo dramoje „Trys seserys“, iš k.: Lucy Peacock vaidina Mašą, Wenna Shaw – Olga, Sally Cahill – Iriną ir Bernard Hopkins – dr. Čebutykiną.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarsiu pirkti bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

HELP WANTED

Factory Help Wanted
Colplus – Illinois, a new steel service center located in Plainfield, Illinois, a clean suburban environment, is now hiring for general factory work. We will train. English speaking with high school education or equivalent a must. Apply at or send resume to: Colplus – Illinois, Inc., 2001 Colplus Drive, Plainfield, Illinois 60544. Directions as follows: I-55 South to Route 126 Plainfield Exit. Route 126 to Route 59. Right turn onto Route 59 to 143rd Street. Turn left onto 143rd Street to Colplus Drive: we are located on the right hand side.

LINE COOK
Full or part time. \$5 to \$6 per hour. English necessary. SW side location.
424-8182

ELECTRONICS
Must speak fluent English
LaGrange are electronics manufacturing company is seeking qualified electronics technicians. Duties include testing and troubleshooting microprocessor based fuel control systems. Associates degree or trade school certificate in Electronics is required. We offer excellent benefits and working conditions. Call for appointment.
485-4200 Ext. 429

Pirmą kartą lietuvių kalba: Italų poezijos antologija
ITALIJOS BALSAI
Sudarė Povilas Gaučys
Redagavo St. Santvaras
Šioje antologijoje telpa 27 poetų kūryba, 200 psl., spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyv. dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Tadas Navickas
ALYTUS
ir jo apylinkės
Šioje monografijoje autorius duoda daugybę geografinių ir istorinių žinių apie Dzūkijos sostinę ir plačiąsias apylinkes. 288 psl. knyga iliustruota 66 senojo ir dabartinio Alytaus nuotraukomis ir 5 žemėlapiams, kurie atskleidžia nuostabų Alytaus ir jo apylinkių grožį, su kuriuo verta susipažinti ne tik dzūkams, bet ir iš kitų vietovių kilusiems lietuviams.
Išleido Lietuvių istorijos draugija. Irišta kietais viršeliais.
Kaina su persiuntimu 20 dol. Illinois gyventojai dar prideda 1.44 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

GENRIKAS SONGINAS
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS
Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarsiu
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN
BERWYN, IL 60402

Pirkdami naujus, arba gerame stovyje vartotus automobilius ir sunkvežimius, apsilankykite Anderson Bros. Ford. **RAIMUNDAS (Ray) BARTASIUS** jums sąžiningai patars ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIUS PUMPUTIS

Anatolijus Kalrys
EPIGONAI
Naujas politinis romanas apie tai, kaip šiame amžiuje mitologinėmis priemonėmis vaikai arba jų įpėdiniai vaduoja savo pavergtus kraštus, kuriuos jų tėvai jiems pavėdė išlaisvinti.
Kaina su persiuntimu \$12.00. Illinois gyv. dar prideda 80 ct. Ill. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Dvi dainavietės — Alytaus Danutė Plytnikienė ir Chicago's Mėta Gabalienė. Nuotr. A. Plenio

„DAINAVA“ IR „DAINAVA“

Negalima teigti, kad iš Lietuvos atvykstančių dainininkų ir šokėjų pasirodymai būtų didelė naujiena. Tačiau jų atvykimą ir pasirodymą nušalioje Šiaurės Karolinos valsčiuje vis dėlto reikėtų laikyti staigmena ir nemaža naujiena. Waynesville, Ashville ir kituose aplinkiniuose miesteliuose neseniai lankėsi ir koncertavo Alytaus „Dainavos“ ansamblis.

VI-tajame Folkmoot festivalyje, kuris buvo surengtas liepos 27 - rugpjūčio 6 dienomis, dalyvavo 11 tarptautinių grupių su 325 dainininkais, šokėjais ir muzikantais. Buvo atstovaujama Kinijai, Italijai, Meksikai, Švedijai, Čekoslovakijai, Jugoslavijai, Naujajai Zelandijai, Indijai, Prancūzijai, Vakarų Indijai ir Lietuvai. Oficialiuose leidiniuose figūravo ir Sovietų Sąjunga. Tačiau jos atstovai nedaug pasitaravo sovietams. Jie išsididžiai nešiojo Lietuvos vėliavą ir visur pabrėždavo savo lietuviškumą.

Šiame tarptautiniame festivalyje daug simpatijų susilaukė Alytaus „Dainavos“ ansamblis. Alytiškiams teko pasirodyti — koncertuoti 14 kartų. Gaila, kad Š. Karolinoje gyvena labai nedaug lietuvių, o iš tolimesnių vietovių atvyko dar mažiau. Mes trys Chicago lietuviai, rašančioji ir žinomas fotografas Aleksandras Plėnys su žmona Genovaite, neiškentėm nenuvykę į Š. Karoliną. Jutome savotišką pareigą nuvykti, susipažinti ir pasveikinti Alytaus „Dainavą“ Chicago „Dainavos“ vardu. Alytiškiai labai apsidžiaugė mūsų at-

CHICAGOS ŽINIOS

LENKAI STUDIJA JUDAIZMĄ

Iš Lenkijos atvykę 22 seminarų profesoriai, tarp jų 21 katalikų kunigas, Chicagoje, Spertus kolegijoje, studijavo judaizmą. Kursas tęsiasi septynių savaitės. Šios studijos buvo naudingos geresniam Senojo Testamento pažinimui ir tarnavo pagerinti santykius tarp lenkų ir žydų.

KUR GERIAU IŠMOKSTA

JAV švietimo pažangos vertinimo įstaiga paskelbė, kad surinkti duomenys rodo, jog katalikų mokyklos geriau išmoko vaikus skaityti.

FILMAS APIE KANKINIŲ ARKIVYSKUPĄ

Chicagoje rugsėjo 7 d. Fine Arts teatre, 418 S. Michigan Ave., bus pradėtas rodyti filmas apie San Salvadore nušautą šv. Mišias belaikantį arkivyskupą Oscar Romero. Filmo rodymą Chicagoje globoja Old St. Mary's parapija, 21 E. Van Buren St.

vykimu, o mes sugrįžome pilni geriausių išpūdžių. Kaip spaudoje buvo rašyta, „Dainava“ buvo pasirodysusi laisvu laiku duoti koncertą savo tautiečiams. Tą pažadą išpildė — ir davė atskirą koncertą mums trims, atvykusiems iš Chicago. Aleksandras Plėnys susuko video vaizdajuostę, kurią numatoma parodyti rugsėjo 8 d. Jau-nimo centre rengiamoje vakarone.

Amerikiečiai parodė daug dėmesio Lietuvos dainininkams, šokėjams ir muzikantams. Išgirdome puikiausių atsiliepimų. Daugelis laikė „Dainavą“ stipriausiais pasirodžiusiu vienetu. Tikrai, Danutės Plytnikienės vadovaujamas ansamblis buvo gerai pasirodęs ir puikiai atstovavo Lietuvai. Į visus koncertus jie išsididžiai įnešdavo lietuvišką trispalvę vėliavą.

Šiame festivalyje apsilankė keliasdešimt tūkstančių žmonių. Į sales susirinkdavo iki 5000 žiūrovų. Pasirodymų programos buvo kas kartą truputį keičiamos. Vienur pasirodydavo vienos grupės, o kitur kitos. Buvo ir bendrų, visų dalyvaujančių

Laiškas

TIESĄ SAKYTI APSIMOKA

Rugpjūčio 2 d. „Drauge“ Liucija Hofmanienė aprašė savo nelaimę dėl giminių grįžimo iš New Yorko į Maskvą ir pristatė mane, kaip tos nelaimės kaltininką. Savo argumentus ji pailiustruoja tokiais poetiškais, tačiau bereikšmiais posmais, kaip „dukrytė iš džiaugsmo čiauškęjo“ ar „paskutinį kartą dar norėjo atsigerti coca-colos“.

Faktai yra tokie. H. paskambino į mūsų agentūrą ir paprašė padaryti rezervaciją grįžimui į Maskvą Pan Am linija. Sako, jos gimines atvažiavo Pan Am, jos ir grįžti nori su Pan Am. Mūsų tarnautoja, aišku, pažadėjo tai padaryti ir padarė. Nei puse žodžio H. neužsiminė, kad ji turi ne Pan Am, bet Aerofloto bilietą. Ir man yra pusėtinai aišku, kodėl ji to nesakė. Skrydis nr. 30 yra pusė lėktuvo Pan Am, pusė Aeroflot. Kadangi ji Aeroflotui, matyt, neprisiskambino arba negavo vietų, tai pagalvojo, kad agentūros padaryta rezervacija su Pan Am ant to paties skrydžio tikriausiai galios, ir ji pralys ant to skrydžio su Aerofloto bilietu. Juk skrydis yra tas pats ir jos bilietas sako nr. 30. Deja, taip nevyko ir turbūt niekad nevyks. Kiek žinau, dar niekas sumokėjęs rubliais neskrido į Maskvą jokia kita linija, tik Aeroflotu. Nepavyko toks triukas ir H., ir už tą eksperimentą teko sumokėti. Jei ji būtų buvusi atvira ir pasakiusi, kad turi Aerofloto bilietą, mes joku būdu jai rezervacijos su Pan Am nebūtume darę. Mūsų agentūra šiais reikalais patarnauja daugeliui žmonių.

grupių pasirodymų. Teko dalyvauti labai išpūdingame festivalio uždaryme. Pasibaigus programai, publika buvo paprašyta neišsiskirstyti. Programos atlikėjai, daugiau kaip 300 asmenų, susikabinę rankomis vaikščiojo takais, o pabaigoje, salėje užgesinus šviesas, sugrįžo į sceną nešini degančiomis žvakutėmis. Tuomet kiekviena tautybė atliko savo atsisveikinimo dainą. Labai subtiliai nuskaudė „Dainavos“ ansamblio sudainuota „Namo — namo“.

Visi festivalio dalyviai buvo apgyvendinti mokyklos patalpose. Laisvalaikį stengdavomės susitikti ir pabendrauti. Vakaris surengdavom kuklias vaišes. Danutės Plytnikienės žodžiais, mūsų susitikimą reikėtų laikyti istoriniu įvykiu, nes pirmą kartą Alytaus „Dainava“ ir Chicago „Dainavos“ atstovai susijungė bendram pokalbiui. Alytiškiai dovanavo Chicago „Dainavai“ kankles. Tai yra simbolinė dovana. Tikimasi, kad netolimoje ateityje abi „Dainavos“ galės susitikti ir kartu pakankliuoti, pašokti ir padainuoti.

Alytaus „Dainavos“ ansamblis veikia nuo 1977 m. Ansamblis globoja vietos eksperimentinė namų statybos įmonė. Ansamblui priklauso apie 200 asmenų. JAV lankėsi 40. Drauge lankėsi ir daug rūpesio rodė tos įmonės generalinis direktorius Bronius Janonis. Alytaus „Dainava“ yra 1980 m. dainų šventės laureatas. Ansamblis yra apdovanotas aukso, sidabro medaliais ir diplomais. Keletą kartų lankėsi užsienyje. Koncertavo Graikijoje, Maltoje, Ispanijoje, Čekoslovakijoje, Olandijoje. Daug kartų koncertavo įvairiuose Lietuvos miestuose ir kitose respublikose.

Susitikimas nušalioje Šiaurės Karolinoje ilgai pasiliks atmintyje. Linkime Alytaus „Dainavai“ geriausio pasisekimo ir tariame iki pasimatymo.

Mėta Gabalienė

Iki šiol dar nė vienas nerekalavo Pan Am skrydžio turėdamas Aerofloto bilietą (išskyrus H.), nes už rublius pirktą Aerofloto bilietą gali tvarkyti tik Aeroflotas. H. manė, kad ji apeis šią taisyklę. Gaila, nusivylė. Visiems, kurie turi Aerofloto bilietus, mes padarome ar pakeičiame rezervacijas Aeroflotu ir gauname iš Aerofloto raštišką patvirtinimą. Iki šiol gal šimtinė ar daugiau taip išskrido, ir nė vienas jokios bėdos neturėjo. Turime ir pluoštą padėkos laišku. Tą patį būtume padarę ir H., bet ji persikombinavo, ir dėl to turėjo nukentėti. Ne Kezys jai skūrą nulupo, bet ji pati. Už jos sumokėtus pinigus už Pan Am bilietus Kezys nė cento negavo.

Yra tikras nuostolis, kad dabar, vykstant tokiems svarbiems ir įdomiems įvykiams Lietuvoje, reikia užimti brangią laikraščio vietą ir maitinti „Drauge“ skaitytojus tokiais visiškai asmeniškais reikalais. Man nemalonu šį laišką rašyti, tačiau buvau išprovokuotas ir tiesiog priverstas reaguoti į Liucijos Hofmanienės laišką — melagingą ir šmeižtu atsiduodantį. Jos laiško tikslas, atrodo, buvo atkeršyti man už jos pačios sau pasidarytą nuostolį.

Iš viso nelemto įvykio nauda gali būti tik tokia, kad Lietuvos žmonės dabar aiškiai žinos, kad tie, kurie turi Aerofloto bilietus, tenebando kuria kita linija grįžti į tėvynę. Ir jie gali arba patys gauti tų skrydžių Aeroflotu patvirtinimus, arba jiems patarnauti gali lietuviškos kelionių agentūros Chicagoje ar New Yorke.

Romas Kezys

MANO VIEŠNAGĖ PAS MONTESORININKUS AMERIKOJE

Šių metų pavasarį D. Petrutytės buvau iškviešta į Chicago susipažinti su Montessori auklėjimo sistema. Dviejų mėnesių laikotarpyje, gyvenant tarp montessorinio auklėjimo specialistų, praplito mano gyvenimo akiratis ir visiškai pakeitė mano supratimą apie mažojo vaiko auklėjimą, kuri buvau įgijus, kaip darželio metodistė Lietuvoje.

Esu labai dėkinga D. Petrutytei ir visoms lietuvišioms montessorininkėms Chicagoje, kurios su šiluma ir didele kantrybe man pagelbėjo perprasti ne tik šio krašto gyvenimą, bet ir pamažu perprasti kelią į skirtingą mažojo vaiko auklėjimą. Tai aš patyriau iš D. Petrutytės, Stasės Vaišvilienės ir Beverly mokyklos, Danutės Dirvonienės ir Žiburėlio mokyklėlės, Marytės Utz ir Vaikų namelių, M. Blažienės ir Varnas centro, Janinos Juknevičienės, Marytės Kucinienės ir Seton mokyklos bei jos vadovybės.

Šių montessorininkų dėka buvo gauta auklėjimo priemonių, kurias „Cargo“ būdu parvežiau Lietuvos Montessori d-jos steigiamai mokyklėlei. Čia ypatingai esame dėkingi Amerikos Montessori d-jai, kuri

užmokėjo 1,000 dol. už pasiuntimo išlaidas. Be to, dar paaukojo 100 dol. Montessori knygoms, kurios Lietuvoje ypatingai reikalingos.

Labai džiaugiamės, kad esame sudarę šio auklėjimo branduolėlį — tai Lietuvos Montessori d-jos pirmininkė gydytoja O. Matulaitytė-Keturkienė, Vida Gasparaitė, Birutė Musneckienė ir Greta Navickienė. Mes visos esame „perauklėtos“ Chicagoje ir šiandien vis drąsiau ir drąsiau sklėdžiam montessorinio auklėjimo idėjas. Šios idėjos ypatingai pasklido visoje Lietuvoje po šio pavasario seminarų, kuriuos vedė atvažiavusios mūsų mielos auklėtojos D. Petrutytė ir M. Kucinienė.

Šiandien Lietuvos Montessori d-ja yra visiškai pripažinta vietinių valdžios organų ir yra gautas namelis, kuriame visu spar-tumu ruošiami įsteigti Montessori auklėjimo mokyklėlė priešmokyklinio amžiaus vaikams Kaune.

Mano pagyvenimas tarp Chicago montessorininkų ir matyt konkretus darbas su vaikais paliko labai gilų išpūdį. Persiauklėjimas pakreipė mano gyvenimo kryptį. Ilgiuosio to darbo, kurį mačiau Montessori mokyklėlėse. Tai labai skir-

DRAUGAS, antradienis, 1989 m. rugpjūčio mėn. 22 d.

5

tingas nuo lig šiol Lietuvoje ko-
lektyvinio mokymo ir komandi-
ravimo, kuris žaloja ne tik
vaiką, bet ir suaugusį. Tikiu,
kad per supratimą, saviauklą
bei tolimesnę montessorinę
pagalbą ir mes čia Lietuvoje

sieksime tobulumo mažojo
vaiko auklėjime. Džiugu, kad
pagaliau su atgimstančia
Lietuva atgimsta ir jos ateitis —
Mažasis Vaikas.

Greta Navickienė

A.†A.

Juozas Paškevičius-Arvydas

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. rugpjūčio 19 d., sulaukęs 92 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio mieste. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime Danutė Elsbergienė, sūnus Algis, anūkė Kristina Solger su vyru Robert ir kiti gimines Kanadoje ir Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai ir Lietuvių Bendruomenei.

Kūnas buvo pašarvotas pirmadienį, rugpjūčio 21 d. nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugpjūčio 22 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje 10:30 v.r. įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Liūdinti šeima.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

A.†A.

JUOZUI ARVYDUI

iškeliavus Amžinybėn, jo sūnui ALGIRDUI, dukrai DANUTEI, anūkei KRISTINAI ir jos vyrui liūdesio valandoje reiškiamo nuosirdžiai ir gilia užuojauta, o Velioniui — telydi Jį amžinoji ramybė ir laimė Dangaus karalystėje.

Magdalena Baltrimienė
Antanina Noreikienė
Jonas Adomaitis

A.†A.

EMILIJĄ MIKALAJŪNIENĘ,

mūsų draugijos narę, jos sūnų ALGIRDA, dukteri RŪTĄ GALINAITIENĘ su šeima, sesutes ir brolių Lietuvoje giliai užjaučiame. Velionei tešviečia Amžinoji Šviesa.

Lietuvos Dukterų draugija

Brangiai

MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

DANAI NOREIKIENEI ir jos artimiesiems reiškiamo gilia užuojauta.

Beverly Shores Lietuvių klubas

Brangiam Tėveliui

A.†A.

POVILUI BUDREIKAI

Lietuvoje mirus, dukterį JULIJĄ ir žentą ZABARSKUS, brolių ALBERTĄ su šeima Lietuvoje ir kitus gimines nuosirdžiai užjaučiame.

Irma ir Petras Naujokai
Dalia ir Jonas Šarauškai
Liucija ir Vilius Hofmanai

APLINK MUS

x Jadvyga Damušienė, Ateitininkų sendraugių Chicago skyriaus pirmininkė, sudarė stalą į „Draugo“ banketą, kuris bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martiniuke pokylių salėje. Dar yra pavienių bilietų, kuriuos galima išgauti pas „Draugo“ renginių komiteto narius ir administracijoje.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke gegužinė-piknikas bus ateinanti sekmadienį, rugpjūčio 27 d., ir prasidės po 11:30 val. šv. Mišių. Visi parapičiai ir svečiai yra kviečiami dalyvauti.

x St. Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus gegužinė bus ateinanti sekmadienį, rugpjūčio 27 d., netoli New Buffalo ant Michigano ežero kranto. Gegužinės metu akt. Nijolė Martinaitytė atliks meninę programą, fotografas Edvardas Mankus rodys skaidres, Dana Kuraskienė gamins skanų maistą. Visi kviečiami gegužinėje dalyvauti.

x Birutė ir inž. Adolfas Venskai atvyksta į Chicago ir dalyvaus Lietuvių Krikščionių demokratų sąjungos konferencijoje rugsėjo 2-3 d. A. Venskai atstovauja Vlikui prie Europos parlamento. B. Venskuvienė redaguoja Eltą prancūzų kalba.

x Dr. Vilija Kerelytė praneša, kad nuo šių metų rugsėjo 6 d. ji atidaro antrą kabinetą 6132 So. Kedzie Ave. Kabinetas veiks trečiadieniais nuo 12 iki 7 val. vak. Reikia pasiskambinti tel. 778-6969 arba 246-4000.

x Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ po vasaros atostogų renkas registracijai rugpjūčio 31 d., ketvirtadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centre. Tą dieną tuo pačiu metu bus priimami ir nauji šokėjai. Ansambliui vadovauja Irena Smieliauskienė.

x Amžino Išalo žemėje knyga jau pasiekė Chicago. Tūkstantis egzempliorių siunčia iš Vilniaus po ilgą keliavimą atkeliavo. Pristatymas knygos ruošiamas LB Kultūros tarybos. Liūtas Mockūnas, LB Kultūros tarybos narys, specialieji ryšiai su Lietuva atstovas, praves vakaronę, kuri įvyks rugpjūčio 25 d. 8 v.v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

x Juodo Kaspino Dienos demonstracijos įvyks trečiadienį, rugpjūčio 23 d. Pradžia 11:30 v.r. Daley Plazoje. Paskui bus žygiuojama prie Vakarų Vokietijos konsulato, o po to į Federal Plaza. Autobusai išvažiuoja 10:30 v.r. nuo Marquette Parko parapijos bažnyčios. Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti su vėliavomis, plakatais ir, kas gali, su tautiniais drabužiais. Būtinai užsirišti juoda kaspina ant rankovės. (sk.)

x Video ir stereo aparatūrą siunčiame į Lietuvą. Siunčiame kargą į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tikslai ir sąžininga kargą informacija persiunčiant jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145. (sk.)

x 35 svarų maisto gaminių siuntinys sudaromas Lietuvoje sprandinė (palendvica), rūkyta jautienos file, aukščiausios kokybės rūkyta dešra, kava, kakava ir kt. 185 dol. su pristatymu. Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69 St., Chicago, 312-436-7772. (sk.)

x Kun. Alfonsas Svarinskas, Sibiro kankinys, Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narys nuo 1978 m., dalyvaus Lietuvių Krikščionių demokratų sąjungos suvažiavime Chicagoje ir rugsėjo 3 d. 10:30 val. laikys šv. Mišias sąjungos intencija.

x Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo rengimo komiteto plenumo posėdis kviečiamas rugpjūčio 24 d., ketvirtadienį, 7:30 v.v. Lietuvių Bendruomenės raštinėje. Sekcijų vadovų dalyvavimas būtinas, nes atvyksta dr. Rimas Vaičaitis.

x Al Kvečas, gyv. Sunny Hills, Fla., lydimas sesers Helen Butkus iš Chicago, Ill., su kita seserimi Stase Tekoriene ir jos dukra Eugenija, kaip viešnios atvykusios iš Lietuvos, lankėsi „Drauge“ ir susipažino su administracijos ir spaustuvės darbais. Ta proga Al Kvečas gražino laimėjimų šakneles ir įteikė 15 dol. auką. Labai dėkojame.

x Charles Stasukaitis ir Katherine Klameris skelbiami prieš santuoką Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Dar kartą prašo pranešti, kad Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykla pradės mokslus ateinanti pirmadienį, rugpjūčio 28 d. 7:45 val. ryto. Pavėlavę registruotis galės tą dieną ir užsiregistruoti.

x Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba per išdavinę J. Zinkų atsiuntė stambiai auką „Dovana Lietuvai 1989 m.“ fondui Sibiro tremimo minėjimo progai. Aukos „Dovana Lietuvai 1989 m.“ atleistos nuo federalinių mokesčių, nuolatos yra renkamos JAV LB krašto valdybos išdo kontrolėje čekius rašant Lithuanian American Community, Inc.

x Liesas maistas – širdžiai vaistas; gail. sesers Elenos Peržinskienės pranešimas Alvudo pažmonyje Lietuvoje sodyboje šį sekmadienį 2 v. p.p. Dalyvaus kun. Juozas Juozevičius, deklamuoja Grožvyda Giedraitytė, gydytojas atsakinėja į sveikatos reikalų paklausimus, išduoda kraujo tyrimui geriausioje laboratorijoje lapelius ir aiškina tokio tyrimo duomenis. Ukrainiečių ir grandiečių šokiai – video filmas. Alvudo gėrybėmis pasivaivšinimas. Kraujospūdis matavimas. Visi laukiami, visiems įėjimas laisvas.

x Parduodamos koncertinės kanklės, folklorinės kanklės ir tautiniai rūbai, 11-tas dydis. Skambinti (403) 478-4838. (sk.)

x Ieškomas Valdas Čiuželis, Igno sūnus, gim. apie 1918-1920 m. Plungės raj., Judėnų km. Ieško brolis Vytautas. Žinantieji apie Vladą Čiuželį prašomi pranešti: Leo Kudirka, 2115 S. 50 Ave., Omaha, NE 68106, arba skambinti „collect“ 402-554-8440. (sk.)

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772. (sk.)

x Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus naujosios parodos „Žingsniai į Nepriklausomybę – paskutiniųjų laikų įvykiai Lietuvoje“, atidarymas įvyks penktadienį, rugpjūčio 25 d. 7:30 v.v., 6500 S. Pulaski Rd. Parodą atidarys Lietuvos konsulas Chicagoje V. Kleiza. Visi maloniai kviečiami. Informacijai kreiptis į Sigitą Balzekienę, 312-788-7988. (sk.)

x Ateitininkų studijų dienos Dainavoje rugsėjo 3 d., sekmadienį, priešpiet bus šios paskaitos: Roberto Vito „Lietuvos okupacijos nepripažinimo politika“ ir Mildos Danytės „Ginčai, skundai ir skandalai: medžiaga Vatikano archyve apie pirmąsias lietuviškas parapijas Jungtinėje Amerikos Valstybėje“. Ateitininkų studijų dienos Dainavoje vyksta rugsėjo 1-4 dienomis. Kviečiami visi ir neateitininkai.

x „Pasaulio lietuvių“ specialioji 1989 metų vasaros laida Hitlerio-Stalino suokalbį jau išspausdinta ir Lietuvoje. Ją išleido Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio savaitraštis „Atgimimas“, spausdino viena Kauno spaustuvių. Išspausdinta 30 tūkstančių egzempliorių ir šią savaitę pasieks skaitytojus. Šiuo išleidimu buvo žengtas pirmas žingsnis lietuvių išėjimo periodikai spausdinti Lietuvoje. „Pasaulio lietuvių“ ir „Atgimimo“ redakcijos dėl to jau tariasi. Sunkumą sudaro techniški paruošto žurnalo persiuntimo klausimai.

x Lietuvių Jaunimo centras – svetingi namai ir organizacijoms, kurios čia susibūrė, ir svečiams, kurie tuos namus aplanko. Prieš porą savaitių Jaunimo centre pabuvo Vyčių seimo nariai. Juos nuoširdžiai sutiko, su įstaiga supažindino Salomėja Endrijonienė. Kad aplinkui būtų švaru ir tvarkinga, pasirūpino Adomas Vaitkevičius.

x St. Xavier College, 3700 W. 103 St., Chicago, rudens semestru registruoja rugsėjo 8-10 dienomis. Rudens semestru gali registruotis ir suaugę, nori įsigyti mokslinį laipsnį. Reikia tik pirma pasiskambinti telefonu 779-3300, ext. 224.

x „Tulpė - Times“, Seattle, Wash. lietuvių informacijos laikraštis, Nr. 3, išėjo iš spaudos su plačia informacija apie Seattle lietuvių darbus ir ateities darbų planus. Laikraštį redaguoja Violeta Sandra Kuprenaitė ir Zita Petkuvienė.

x J. Naudziūnas, So. Boston, Mass., „Draugo“ nuoširdus ir dosnus rėmėjas, gražino laimėjimų šakneles su 50 dol. auka. Labai dėkojame.

x Ona Ivaškieinė, So. Boston, Mass., lietuviškų organizacijų darbuotoja, „Draugo“ garbės prumeratorė, rėmėja, mums rašo: „Pranešu, kad atskau „Draugo“ dienraštį, priežastis – turėjau akių operaciją, todėl nepajėgiu daugiau skaityti. Pabaigai siunčiu 100 dol. čekį“. Nuoširdus ačiū. Linkime pasveikti ir vėl sugrįžti į „Draugo“ skaitytojų šeimą.

x Jaunas Argentinios lietuvis ieško bet kokią darbą. Skambinti: 445-9044 arba 422-0101. (sk.)

x Dr. Juozas Sungaila, suorganizavęs ir vadovavęs operos DUX MAGNUS pasaulinei premjerai Toronte, šios operos kelionei į Lietuvą/plokštelei paaukojo 500 dol. Nuoširdus ačiū! (sk.)

x Ieškoma moteris prižiūrėti mergytę ir berniuką Glen Ellyn apylinkėje. Laikas ir alga pagal susitarimą. Kreiptis: dienos metu 597-7843, po 3 v. p.p. 858-6438. (sk.)

x Lietuvos keliauninkų dėmesiu! Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodrome, skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300. (sk.)

Alytaus „Dainava“ su Chicago „Dainavos“ pirmininke Mėta Gabaliene. Iš kairės: kanklininkė Laimutė, ansamblio vadovė Danutė Plytnikienė, Chicago „Dainavos“ pirmininkė Mėta Gabaliene, gen. direktorius Bronius Janonis ir Chicago „Dainavos“ narė Genovaitė Plėnienė. Nuotr. A. Plenio

GROŽINIS SKAITYMAS, EILIUOTA PASAKA, MELODIJA (3)

JUOZAS MASILIONIS

Antradienio, rugpjūčio 8 d., rytas giedras, bet vis dar šaltokas. Nuo ežero rūkas žymiai aukščiau pakilęs žada gražią dieną. O vėsus oras labiau vilioja į salę, negu pašaliais vaikštinėti. Vakar vidudienį tesimaudė tik du kunigai ir du vaikai. Ne tiesą juk stovykloje yra ir clevelandietė Ona Kavaliūnienė, mautymosi entuziastė, negi ji nebūtų maudžiūsis? Dienos pirmininku pakviečiamas Juozas Plačas, Chicago Dariaus Girėno lit. mokyklos vedėjas, „Ar reikalingas grožinis skaitymas“ skaitė Rūta Jautokienė, Chicago aukšt. lit. mokyklos mokytoja. Visa, ką ji

x Dr. Stonikas, Flossmoor, Ill., dr. R. Čerškus, Birmingham, Mich., dr. Rūta Jauniškis, Fort Salonga, N.Y., A. Karnius, St. Petersburg Beach, Fla., Pranas Čečkauskas, Hamilton, Ont., Kanada, Stasė Valauskis, Cicero, Ill., Peter Mazinas, Chicago, Ill., „Draugo“ garbės prumeratoriai, rėmėjai, pratęsiamieji prumeratoriai, praturtinę po visą šimtinę. Labai dėkojame.

x Adv. D. Kojelytė, Villa Park, Ill., dr. V. Palčiauskas, Fullerton, Cal., V. P. Janulaitis, Oak Lawn, Ill., G. ir A. Siručiai, Santa Monica, Cal., A. Nelsas, Fullerton, Cal., J. Vidmantas, Elizabeth, N.J., K. Petrauskas, Rochester, N.Y., „Draugo“ garbės prumeratoriai, rėmėjai, atsiuntę po šimtą dolerių čekį ir pratęsiamieji prumeratorai vieneriems metams. Labai dėkojame.

x Adv. D. Kojelytė, Villa Park, Ill., dr. V. Palčiauskas, Fullerton, Cal., V. P. Janulaitis, Oak Lawn, Ill., G. ir A. Siručiai, Santa Monica, Cal., A. Nelsas, Fullerton, Cal., J. Vidmantas, Elizabeth, N.J., K. Petrauskas, Rochester, N.Y., „Draugo“ garbės prumeratoriai, rėmėjai, atsiuntę po šimtą dolerių čekį ir pratęsiamieji prumeratorai vieneriems metams. Labai dėkojame.

x Adv. D. Kojelytė, Villa Park, Ill., dr. V. Palčiauskas, Fullerton, Cal., V. P. Janulaitis, Oak Lawn, Ill., G. ir A. Siručiai, Santa Monica, Cal., A. Nelsas, Fullerton, Cal., J. Vidmantas, Elizabeth, N.J., K. Petrauskas, Rochester, N.Y., „Draugo“ garbės prumeratoriai, rėmėjai, atsiuntę po šimtą dolerių čekį ir pratęsiamieji prumeratorai vieneriems metams. Labai dėkojame.

x Adv. D. Kojelytė, Villa Park, Ill., dr. V. Palčiauskas, Fullerton, Cal., V. P. Janulaitis, Oak Lawn, Ill., G. ir A. Siručiai, Santa Monica, Cal., A. Nelsas, Fullerton, Cal., J. Vidmantas, Elizabeth, N.J., K. Petrauskas, Rochester, N.Y., „Draugo“ garbės prumeratoriai, rėmėjai, atsiuntę po šimtą dolerių čekį ir pratęsiamieji prumeratorai vieneriems metams. Labai dėkojame.

pasakojo, buvo imta ne iš knygu, bet iš savo pačios patirties, „ką savo akimis matė, ką širdimi jautė“. Grožinis skaitymas dėstomas 5, 6 ir 7 klasėse. Papasakojo, kokias kurioje klasėje skaitymo knygas šiam reikalui vartojo, kuriuos skaitinius ir knygas mėgo. Mėgsta N. Jankutės „Nuo 9 iki 1“, V. Vaitkevičienės „Du draugai“, nes tai knygos iš arto jiems gyvenimo. Duoda klausimų, susijusių su knygos tekstu, ir gauna labai įdomių ir nuoširdžių atsakymų. Mokiniai mėgsta savo nuomonę pareikšti. 8 kl. mokiniai skaitymui naudoja 8 kl. lietuvių lit. vadovėli, tuo padedama išieiti literatūros kuras. Grožinio skaitymo metu mokiniai paruošiami mokyklos pasirodymui – vaidinimui.

Antrąją dienos paskaitą „Eiluiotos lietuvių pasakos“ skaitė Stasė Petersonienė, Chicago Pedagoginio lit. instituto direktorė, Liaudies pasakų autoriai nežinomi. Yra žinomų autorių pasakų: Andersono, Br. Grimų. Pasakų rašė Pr. Mašiotas, A. Giedrius – proza. Dabar jau turime labai daug ir eiluiotų pasakų vaikams – B. Pūkelevičiūtės, Vytes Nemunėlio. Dabar beveik visi rašytojai jaučia, kad turi duoti duoklę vaikams. Nepaisant, kokia būtų jo praeitis, K. Kubilinskas yra pagrindinis vaikų literatūros klasikas, mokąs įsijauti į vaikų pasaulį. Žymiausias jo pasakos yra „Po žilvičio dūdele“, „Varlė karalienė“ ir kt. Antras žymus pasakų rašytojas, neseniai miręs, yra Anzelmas Matutis, parašęs „Drevinukus“, kur

vaizduojama kova prieš miško kenkėjus, tai lyg dabartinį Lietuvos „žaliųjų“ sąjūdžio pradaininkai.

Išėjimoje eiluiotų pasakų rašė S. Tomarienė. Paskutinė jos tokia knyga, išleista Švietimo tarybos visai dar neseniai, yra „Pajūralio pagramdukas“. Supažindinant prelegentei klausytojus su savo pačios „Laume Daume“, į salę įėjo Laume Daumė ir prasidėjo gražus dialogas.

Popiet trečiąją dienos paskaitą „Melodija yra skambanti mintis“ skaitė muz. Stasys Sližys iš Detroito. Melodija yra muzikos grožis ir jos siela. Melodija padeda atskirti vieną kūrinių nuo kito, ji yra muzikinės kalbos išraiškos pagrindas. Nė vienas muzikos elementas tiek nesiremia kompozitoriaus muzikine intencija, kiek remiasi melodija. Yra verta atkreipti dėmesį į principus, kurių laikėsi klasikai melodijos atžvilgiu... Kaip visa muzikos struktūra, taip ir melodija prisilaikė proporcingumo ir simetrijos. Aiški pradžia, vidurys ir pabaiga, išsitas melodijos darnumas per visą kompoziciją, sveika logika ir gili mintis su dangiškų sąskambių švarumu ir grynumu patraukė kiekvieną klausytoją. Klasikai sugebėjo prakalbėti ne tik į savo tautą, bet ir į visą žmoniją. Barokinė, klasikinė ir romantinė muzika iki šios dienos nemažėjančia jėga tebėra užkariavusi žmonių širdį, nors jų kūrėjai jau šimtmečius išsisi ramybėje. Jei dvidešimtojo šimtmečio muzika prarado melodijos žavesį ir nepatraukia klausytojų, tai priežastys gali būti ir pačioje muzikoje.

Pabaigai prelegentas pade-monstravo vienos operos melodinę įrašą, kuris ir be žodžių prakalba į klausytoją. Po paskaitos buvo trumpas diskusijos. Vakare buvo talentų vakaras.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– Kanados Lietuvių fondas išsirikino tarybą – pirm. dr. P. Lukoševičius, sekr. Zita Bersėnaitė-Cers. Valdyba sudarė: dr. S. Čepas, vicepirm. J. Pleinys, sekr. Vaidotas Vaičiūnas, išd. K. Čepaitis ir narys J. G. Skaistys.

– „Pašvaistės“ choro narė Viktorija ir jos vyras Viktoras Staškūnai gegužės 22 d. atšventė, kaip paprastai, dvigubas vardines, pakviesdami choristus ir draugus į šaunias vaišes. Šiemet pobūvyje dalyvavo ir gimnaitė gydytoja iš Lietuvos. Ji stebėjosi, kad lietuviai čia tarpusavy labai draugiški, juos gerbia ir kanadiečiai.

– Londono lietuvių Šiluvos Marijos parapijos susirinkimas buvo birželio 4 d. parapijos salėje. Klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, davė pranešimą apie parapijos būklę, primindamas, kad šiemet parapija minės dvidešimt penkerių metų sukaktį. Klebonas ir parapijos komiteto pirmininkas A. Petrašiūnas pranešė, kad iškilmės bus rugsėjo 10 d., nes tai diena bus atremontuota ir Šiluvos Marijos parapijos bažnyčia.

– Londono lietuviai išvežtųjų – pirmųjų trėmimų minėjimą rengė birželio 11 d. Kun. I. Mikalauskas pasakė pritaikytą pamokslą „Pašvaistės“ choras, vadovaujamas muz. Ritos Abramaitytės-Vilienės, pagiedojo keletą giesmių. Minėjimas vyko paskui Viktorijos parke prie žuvusiųjų paminklo. Šiemet minėjimą organizavo latviai, tai ir paskaitą skaitė prof. dr. A. Dreimanis. Prie minėjimo prisidėjo ne tik pabaltiečiai, bet taip pat ir kitos tautos.

– A. A. Mykolas Januška, neseniai lietuvių tarpe atšventęs savo amžiaus 90 metų sukaktį, birželio 8 d. Winnipeg, Man., mirė. Jis buvo visų mylimas, daugeliui pažįstamas ir lietuvių organizacijų bei parapijos iniciatorius. Kanadoje jis atsirado 1927 m. Gimęs buvo 1898 m. gruodžio 8 d. Janonij km., Kriuklių vlsč., Ukmergės apskrityje, buvo vyriausias iš penkių brolių ir vienos sesers. Prieš atvykdamas Kanadon, jis tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir kovojo su lenkais už Nepriklausomybę. Kanadoje vedė ir išaugino du sūnus Juozą ir Robertą. Pamaldas atlaikė prel. Justinas Bertasius, kuris nuo pat pradžios buvo su velioniu pažįstamas ir kartu dirbo prie Šv. Kazimiero par. bažnyčios statymo ir parapijos organizavimo. Nuliūdime liko žmona Marija, du sūnus, brolis Vincas ir sesuo Marija su šeimomis.

BRAZILIJOJE

– Kun. Feliksas Jokūbauskas šventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Jį pasveikino Sao Paulo kardinolas ir daugelis lietuvių bei vietinių žmonių. Kun. F. Jokūbauskas, gimęs 1915 m. rugsėjo 15 d., kunigu išventintas Kaune 1939 m. birželio 3 d. Jau ilgą laiką darbuojasi Brazilijoje, šiuo metu Vila Zelinoje.

– Kuritibos arkivyskupas Pedro Fedalto kasmet parašo straipsnį keliems Paranos valstijos laikraščiams. Taip pat savo katedroje jis praveda maldas už Lietuvą ir žmones paragina melstis.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.